

WORLDVIEW OF LOPBURI FOLKTALES

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562
ลิขสิทธิ์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

หนังสืออ้างอิง ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

บทคัดย่อ

ประเทศไทยเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ ด้วยมรดกวัฒนธรรมมรดกปาฐะ อันประกอบด้วย นิทานพื้นบ้าน ภูมิศาสตร์ชื่อนามเมือง และตำนานความเชื่อเกี่ยวข้องกับเกร็ดประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยเฉพาะนิทานลพบุรีที่บรรพชนเล่าเรื่องสืบทอดกันมาสู่คนรุ่นต่อไป การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านลพบุรี และเพื่อวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอ นิทานพื้นบ้านลพบุรีในยุคไทยแลนด์ 4.0 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการวิจัยตามกรอบแนวคิดวิชา คติชนวิทยา การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก นิทานพื้นบ้านลพบุรีที่บันทึกข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรโดย พระครูประภัทร์สุดคุณจำนวน 44 เรื่อง และนิทานพื้นบ้านลพบุรีที่ได้จากการสืบค้นข้อมูลในช่องทาง ยูทูบ ซึ่ง มีรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลาย และมียอดเข้าชม 25,000 ครั้งขึ้นไปจำนวน 12 เรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า 1) นิทานพื้นบ้านลพบุรีสะท้อนโลกทัศน์ไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย โลกทัศน์ ด้านวิถีชีวิตไทย โลกทัศน์ด้านประเพณีไทย โลกทัศน์ด้านความคิดคติสอนใจ และโลกทัศน์ด้าน ความเชื่อคนในสังคมไทย 2) การนำเสนอ นิทานพื้นบ้านลพบุรีในยุคไทยแลนด์ 4.0 แตกต่างจากวิธี เล่าเรื่องสมัยโบราณ ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้รูปแบบการนำเสนอ นิทานพื้นบ้านลพบุรีมีความหลากหลาย ได้แก่ ภาพยนตร์ การ์ตูน และภาพนิ่งประกอบคำบรรยาย เป็นต้น รูปแบบ นวัตกรรมการนำเสนอเนื้อหา นิทานพื้นบ้านลพบุรีในยุค 4.0 ที่สามารถฟังการเล่าเรื่องพร้อมดู ภาพประกอบได้ในเวลาเดียวกัน ทำให้ประชาชนสนใจนิทานพื้นบ้านลพบุรีมากขึ้นกว่าการเล่าเรื่อง ในอดีตกาล ประชาชนสามารถเข้าถึง นิทานพื้นบ้านลพบุรียุค 4.0 ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ ยอดเข้าชม นิทานทางระบบยูทูบจำนวนมากของประชาชน เป็นเครื่องยืนยันได้ว่านิทานพื้นบ้านลพบุรียังคง ได้รับความนิยมจากประชาชนสืบต่อไปในยุคไทยแลนด์ 4.0

คำสำคัญ : โลกทัศน์, นิทานพื้นบ้านลพบุรี, ยุค 4.0

ABSTRACTS

The region of Thailand abounds with rich oral tradition which including folktales and local myths and legend related to the local history, landform and place names. Lopburi is well known for its folktales orally transmitted from generation to generation. The purposes of this research were; to investigate the worldview of Lopburi folktales and to analyze the presentation formats of Lopburi folktales which are handed down from one person to others in the digital era. The research design is qualitative. The scope of this study is folklore framework. The data used in this study are Lopburi folktales has been written down by Prakrue Prapatsutakoon and the video clips uploaded onto YouTube Channel from 2012 to 2019, focusing on the clips relating to Lopburi folktale with more than 25,000 views. Twelve clips with different presentation formats were chosen according to the criteria mentioned above.

The results of this study revealed that; Firstly, Lopburi folktales reflect the worldview in 4 aspects including; Thai way of life, Thai tradition, Thai moral and Thai believe. Secondly; in the digital era, Lopburi folktales are presented to the audience in a different way when compared to the traditional folktales in the past. With the technological advance, Lopburi folktale clips can be created by using different formats and techniques In terms of the presentation formats. They can be voice filming, filming with voice over, animation with voice over, and slide shows with voice over. With these innovative formats, folktale clips are more attractive to audience than the old-day story telling. They can watch and hear at the same time. This way, people can gain an easy access to folktales. They can watch the clips anytime and anywhere they'd like to. With the increasing number of folktale clip viewers, it can be said that Lopburi local folktales will flourish in the digital era.

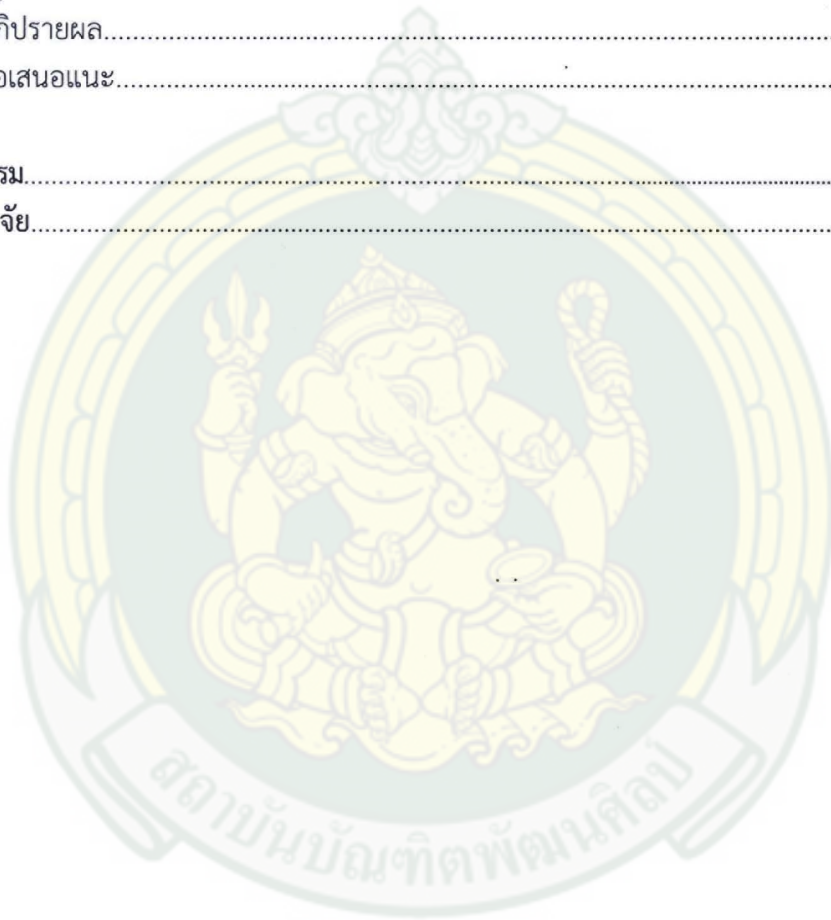
KEYWORD: Worldview, Lopburi Folktales, Digital Era

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
Abstract.....	ข
สารบัญ.....	ค
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
นิทานพื้นบ้าน.....	4
นโยบายไทยแลนด์ 4.0.....	7
รูปแบบการนำเสนอนิทานพื้นบ้าน.....	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน.....	9
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย..	12
ขอบเขตการวิจัย.....	12
เครื่องมือวิจัย.....	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	14
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	14
การดำเนินการวิจัย.....	14

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	16
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	18
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	32
สรุปผลการวิจัย.....	32
อภิปรายผล.....	40
ข้อเสนอแนะ.....	44
บรรณานุกรม.....	46
ประวัติผู้วิจัย.....	48

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

นิทานพื้นบ้าน คือ เรื่องเล่าสืบทอดต่อกันมา จากบรรพบุรุษมาสู่คนรุ่นต่อมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ความบันเทิง ความสุข ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ส่วนใหญ่ถ่ายทอดโดยวิธีมุขปาฐะจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง จนแพร่กระจายไปกว้างขวาง มีการปรับเนื้อหาไปตามกาลสมัย ต่อมา มีการรวบรวมบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร นิทานพื้นบ้านเสริมสร้างจินตนาการ ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ สร้างความเพลิดเพลินในครอบครัว

นิทานพื้นบ้านเกิดขึ้นโดยสมาชิกของสังคมเป็นผู้เล่าและผู้ฟัง ทำให้เนื้อหาของนิทานพื้นบ้านมีความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมแทรกอยู่ นิทานพื้นบ้านเป็นกระจกเงาสท้อนภาพสังคมพื้นบ้าน และภูมิปัญญาแต่ละท้องถิ่นถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ นิทานพื้นบ้านเล่าเรื่องด้วยถ้อยคำธรรมดา ภาษาชาวบ้านทั่วไป เป็นเรื่องเล่ากันมาหลายชั่วอายุคน ไม่รู้ว่าใครเป็นคนเล่าเรื่องคนแรก วัตถุประสงค์ของนิทานพื้นบ้านคือ ให้ความบันเทิงสนุกสนาน และมีคติสอนใจ (กิ่งแก้ว อัดถากร, 2539 : 12-23) นิทานคติสอนใจเป็นนิทานที่มีเนื้อเรื่องขนาดไม่ยาวนัก การดำเนินเรื่องไม่ซับซ้อน แนวคิดที่ปรากฏในนิทานคือคุณค่าของจริยธรรม และผลของการประกอบกรรมดีและกรรมชั่ว ได้แก่ กตัญญู เชื่อฟังผู้ใหญ่ ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว เมตตากรุณา ไมโลภ ซื่อสัตย์ เป็นต้น นิทานพื้นบ้านช่วยอบรมบ่มนิสัย ทำให้เข้าใจสิ่งแวดล้อม เข้าใจปรากฏการณ์ธรรมชาติ เสริมศรัทธาในศาสนา เทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และช่วยสอนคุณธรรมจริยธรรมทางอ้อม (เอี่ยมพร จรนามล, 2556 : 32-33)

นิทานพื้นบ้านเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความคิด จากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนรุ่นต่อไป นิทานพื้นบ้านทำให้เกิดความรัก ภูมิใจในท้องถิ่น เนื่องจากได้รู้เรื่องราวของบุคคล สถานที่ และสิ่งของ ที่ท้องถิ่นอื่นไม่มี (ทัศนีย์ ทานตะวนิช, 2522 : 15) นิทานพื้นบ้านมีความสำคัญ ในแง่มรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงถึงความเป็นไปของมนุษย์ รวมทั้งอารมณ์ ความคิดและความเชื่อ นิทานพื้นบ้านให้ความบันเทิง และสร้างสรรค์จินตนาการแก่ผู้ฟัง แม้จะเล่าต่อกันมานาน แต่คนฟังก็ยังคงให้ความพึงพอใจตลอดมา ทุกยุคทุกสมัย (สุกัญญา ภัทรราชย์, 2539 : 20-23)

เมื่อนิทานพื้นบ้านเข้าไปสู่ท้องถิ่นใด ก็จะมีการปรับเนื้อหาให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ทางสังคมวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆ การศึกษานิทานพื้นบ้านจึงช่วยให้เข้าใจ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณีของคนในสังคมนั้นได้เป็นอย่างดี ช่วยให้เข้าใจความคิด วิถีชีวิตและอนุรักษ์วัฒนธรรม ในนิทานพื้นบ้านแต่ละพื้นถิ่น จะสะท้อนโลกทัศน์ของคนในท้องถิ่นสังคมนั้น โลกทัศน์ในนิทานเป็นโลกแห่งจินตนาการ ที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์คนในสังคม คุณค่านิทานพื้นบ้านเกิดขึ้นจากการช่วยสะท้อนวิถีชีวิตประชาชนในสังคม ลักษณะสังคม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม สิ่งเหล่านี้ปรากฏในนิทานเสมอ เมื่อผู้ฟังวิเคราะห์ตามจะความเข้าใจสภาพวิถีชีวิต ของคนแต่ละท้องถิ่นได้จากนิทาน ต่อยอดคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน ที่เปรียบเสมือนกระจกเงาบานใหญ่ ที่คอยช่วยส่องให้เห็นว่าบุคคล และสภาพสังคม ที่ปรากฏในนิทานนั้นเป็นเช่นไร (วิเชียร เกษประทุม, 2545 : 9-10)

นักมานุษยวิทยาทั่วไปต่างยอมรับว่า คติชาวบ้านเป็นกระจกเงาส่องให้เห็นวัฒนธรรม ช่วยอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ทศนคติ เนื่องจากคติชาวบ้านคือวิถีชีวิตและจิตใจของชาวบ้าน นิทานพื้นบ้านช่วยให้รู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต รู้จักประเพณีที่อาจสูญหายไปแล้วในปัจจุบัน แม้อาจจะไม่มากนัก แต่ก็เพียงพอต่อการล่วงรู้ลักษณะเด่นของวัฒนธรรมบางเรื่อง ที่ไม่สามารถค้นพบได้โดยใช้วิธีศึกษาแบบอื่น โดยเฉพาะที่เป็นสาระสำคัญของวัฒนธรรม เช่น ทศนคติ ค่านิยม ความคิดของชาวบ้าน นิทานพื้นบ้านถือเป็นหลักฐานสำคัญสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของประชาชนในแต่ละช่วงสมัยได้เป็นอย่างดี (ชนิษฐา จิตชินะกุล, 2545 : 143)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านลพบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอในนิทานพื้นบ้านลพบุรีในยุคไทยแลนด์ 4.0

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเนื้อหาในนิทานพื้นบ้านลพบุรี ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดวิชาคติชนวิทยา

แหล่งข้อมูลได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจงเป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีจำนวน 56 เรื่อง ของพระครูประภัสร์สุตคุณ ที่รวบรวมเป็นลายลักษณ์อักษรจัดพิมพ์เผยแพร่แล้ว จำนวน 44 เรื่อง และข้อมูลที่เผยแพร่เป็นสื่อบนเว็บในช่องทางระบยูทูบ (You Tube) จำนวน 12 เรื่อง ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้านลพบุรี ที่ได้รวบรวมเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว โดยพระครูประภัสร์สุตคุณ จำนวน 44 เรื่อง ได้แก่

- 1.1 เรื่องตำนานเมืองลพบุรี ทรพี-ทรพา-สุครีพ-พาลี
- 1.2 เรื่องตำบลท่าหิน
- 1.3 เรื่องบ้านหินสองก้อนและวัดซากเมืองลพบุรี
- 1.4 เรื่องเขาทับควาย
- 1.5 เรื่องเมืองดินสอพอง
- 1.6 เรื่องเขาสมอคอน
- 1.7 เรื่องทะเลชุบศร
- 1.8 เรื่องเขาพระนางจันทร์หรือเขาวงพระจันทร์
- 1.9 เรื่องเรื่องท้าวกกขนาก
- 1.10 เรื่องขันหมากเจ้ากรุงจีน
- 1.11 เรื่องเรื่องเขาตะพานาค
- 1.12 เรื่องเรื่องห้วยมูล
- 1.13 เรื่องเขาเงินโจนและเขาเงินแล
- 1.14 เรื่องบางขันหมาก
- 1.15 เรื่องเขาพับผ้า
- 1.16 เรื่องเขาแก้ว เขาชนมบูด

- 1.17 เรื่องเขาตะกร้า
- 1.18 เรื่องเขาขมบูด
- 1.19 เรื่องเขาตะเพา
- 1.20 เรื่องเขาจระเข้
- 1.21 เรื่องศาลลูกศร
- 1.22 เรื่องท้าวโคตรตะบอง เขาวงกตและบ้านเช่า
- 1.23 เรื่องพระยาแกรก
- 1.24 เรื่องโพธิ์ผีให้
- 1.25 เรื่องบางพุทไธ
- 1.26 เรื่องแม่น้ำลพบุรี โกงธนู
- 1.27 เรื่องบ้านดาบ
- 1.28 เรื่องตะลุง
- 1.29 เรื่องโพธิ์น้ำอบ สระแก้ว
- 1.30 เรื่องท่าเรือจอด
- 1.31 เรื่องถนนแค ถนนใหญ่
- 1.32 เรื่องโคกกระเทียม
- 1.33 เรื่องเขาสาริกา
- 1.34 เรื่องเขาสนามแจง
- 1.35 เรื่องคลองโคตรตะบอง
- 1.36 เรื่องโพธิ์เก้านั่น
- 1.37 เรื่องฟ้าลงพันท์
- 1.38 เรื่องโพธิ์เทพประสิทธิ์
- 1.39 เรื่องโพธิ์โกรน โพธิ์งาม
- 1.40 เรื่องพระยาแกรกครองเมือง
- 1.41 เรื่องตำนานดินดำเมืองลพบุรี
- 1.42 เรื่องวัดสำราญและวัดเขาวงกต
- 1.43 เรื่องตำนานพระปรางค์สามยอด
- 1.44 เรื่องสรมโนรา

2. นิทานพื้นบ้านลพบุรี ได้จากการสืบค้นข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริโภคสื่อบันเทิง ในช่องทางระบบยูทูป (You Tube) ยอดเข้าชม 25,000 ครั้งขึ้นไปจำนวน 12 เรื่อง ได้แก่

- 2.1 เรื่องไทยเที่ยวไทย ตอนพาเที่ยวลพบุรี สิงศาลพระกาฬ (ยอดผู้เข้าชม 482,000 ครั้ง)
- 2.2 เรื่องพระร่วงเมืองละโว้ (ยอดผู้เข้าชม 154,000 ครั้ง)
- 2.3 เรื่องเขาสมคอน (ยอดผู้เข้าชม 123,000 ครั้ง)
- 2.4 เรื่องกระจกหกด่านตอนลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 61,000 ครั้ง)
- 2.5 เรื่องเปิดปม : สิงลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 45,000 ครั้ง)

- 2.6 เรื่องทุ่งพรหมาสร์ (ยอดผู้เข้าชม 37,000 ครั้ง)
- 2.7 เรื่องพระราชประวัติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (ยอดผู้เข้าชม 882,000 ครั้ง)
- 2.8 เรื่องธรณีสูบที่ลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 328,368 ครั้ง)
- 2.9 เรื่องวังนารายณ์ลพบุรีสมัยนั้นยิ่งใหญ่เพียงใด (ยอดผู้เข้าชม 115,901 ครั้ง)
- 2.10 เรื่องเพลงสมเด็จพระนารายณ์ฯ (ยอดผู้เข้าชม 58,000 ครั้ง)
- 2.11 เรื่องวังนารายณ์ ลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 46,000 ครั้ง)
- 2.12 เรื่องพระนารายณ์ (ยอดผู้เข้าชม 28,000 ครั้ง)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ดำเนินการวิจัยตามกรอบแนวคิดวิชาคติชนวิทยา ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิถีชีวิต จิตใจ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ทศนคติ และลักษณะเด่นของวัฒนธรรมชาวบ้าน ที่ค้นพบได้ใน นิทานพื้นบ้าน ที่เป็นหลักฐานสำคัญช่วยให้รู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรม ที่อาจสูญหายไปแล้วในแต่ละช่วงสมัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โลกทัศน์ (World view) คือ ทศนะในการมองโลก การรับรู้ และการตีความสรรพสิ่งของแต่ละบุคคล ที่อาจเหมือนหรือแตกต่างกัน ตามสภาพสิ่งแวดล้อมของสังคมและวัฒนธรรม
2. นิทานพื้นบ้าน หมายถึง เรื่องเล่าสืบทอดกันมาในจังหวัดลพบุรี มีจุดประสงค์ให้คนฟังเพลิดเพลิน และสะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น โดยมีการบันทึกข้อมูลไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และเผยแพร่ทั่วไปในหนังสือ ตำรา หรือเว็บไซต์
3. ลพบุรี หมายถึง ดินแดนในภาคกลางของประเทศไทย มีความสำคัญระดับเป็นราชธานีของอาณาจักร จึงมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับวิถีชีวิตคนในอดีตมากมาย
4. ไทยแลนด์ 4.0 หมายถึง การสร้างโอกาสทางสังคมด้วยนวัตกรรม ให้ประชาชนทุกคนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สืบสานนิทานพื้นบ้านลพบุรี ให้เผยแพร่ไม่สูญหาย
3. เป็นแนวทางการศึกษาภูมิปัญญาในท้องถิ่นและเผยแพร่วรรณกรรมพื้นบ้านอันให้คนรู้จักมากขึ้น เพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนโลกทัศน์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน ดังนี้

นิทานพื้นบ้าน

นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าสืบทอดกันมา ในทางคติชนวิทยานิทานเป็นเรื่องเล่าต่อกันมาจนเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ใช้การถ่ายทอดสู่ผู้ฟังด้วยวิธีมุขปาฐะ (กิ่งแก้ว อัดถากร, 2519 : 11-12) ต่อมานิทานจำนวนมากได้ถูกบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

นิทานพื้นบ้านอาจมีชื่อเรียกว่า นิทานพื้นเมืองหรือนิทานชาวบ้านอีกด้วย เพื่อแสดงถึงความจำเพาะเจาะจงถึงประเภทของเรื่องเล่าโดยเฉพาะ ไม่ให้มีความหมายกว้างขวางเหมือนคำว่า นิทานโดยทั่วไป (ประคอง นิมมานเหมินทร์, 2545 : 6) ลักษณะนิทานพื้นบ้าน เป็นเรื่องเล่าด้วยถ้อยคำธรรมดาเป็นภาษาร้อยแก้ว ไม่ใช่ร้อยกรอง ถ่ายทอดส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไปด้วยวิธีการเล่ากันด้วยปากต่อปาก จนต่อมาภายหลังเมื่อระบบการเขียนเจริญมากขึ้น จึงมีการบันทึกเรื่องราวด้วยวิธีการเขียนตามเค้าโครงเรื่องเดิมที่เคยเล่าเรื่องส่งต่อกันมา ผู้เล่าเรื่องดั้งเดิมคนแรกไม่ปรากฏว่าคือผู้ใด มีเพียงแต่การกล่าวอ้างว่าเป็นของเก่าได้ฟังจากผู้เล่าเรื่องซึ่งเป็นบุคคลสำคัญท่านหนึ่งในอดีตเล่าให้ฟังอีกต่อหนึ่ง ซึ่งแตกต่างกับนวนิยายสมัยใหม่ที่ทราบชื่อผู้แต่ง (กุหลาบ มลลิกะมาศ, 2516: 99)

แม้แต่เทพนิยายที่ปรากฏชื่อผู้แต่ง เช่น เทพนิทานของกริมม์ (Grimm's Fairy Tales หรือ Children's and Household Tales) ก็ยังถือว่าเป็นเรื่องเล่าตามค่านิทานดั้งเดิม เพราะผู้แต่งคือกริมม์ก็บอกว่าบันทึกตามเรื่องเดิมที่ได้ยินมา สรุปลักษณะสำคัญที่สุดของนิทานพื้นบ้านก็คือเป็นเรื่องเล่าสืบทอดกันมา ไม่ทราบว่าเป็นผู้แต่ง ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ เล่าเรื่องจากความทรงจำที่ได้เล่าเรื่องต่อๆ กันมา เช่น พ่อแม่เล่านิทานให้ลูกฟัง นิทานที่เล่าก็ได้ฟังมาจากปู่ย่าซึ่งก็ได้ฟังมาจากตาทวดเล่าให้ฟังอีกทอดหนึ่ง และตาทวดเองก็จะบอกว่าได้ฟังมาจากบรรพบุรุษหรือบุคคลอื่นเล่าเรื่องให้ฟังมาอีกทอดหนึ่งเช่นกัน ไม่สามารถสืบสาวได้ว่าผู้เล่าเรื่องคนแรกคือใคร

นิทานพื้นบ้านสามารถจำแนกเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของ สติธ ทอมป์สัน ออกเป็น 11 ประเภท (ประคอง นิมมานเหมินทร์, 2545: 7-30) ได้แก่

1. เทพนิยาย (Fairy tale)
2. นิทานชีวิตรักโรแมนติก เล่าตำนาน (Romantic tale)
3. นิทานวีรบุรุษ (Hero tale)
4. นิทานประจำท้องถิ่น (Local traditional legend)
5. นิทานตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด อรรถาธิบายเหตุการณ์ (Explanatory tale)
6. นิทานปรัมปรา ตำนานเทพปกรณัม (Myth)
7. นิทานอธิบายพฤติกรรมสัตว์โลก (Animal story)
8. นิทานตลกคะนอง (Jest)

9. นิทานศาสนา (Religious tale)

10. นิทานเรื่องผี (Ghost stories)

11. นิทานเข้าแบบ (Formula tale)

วิเชียร เกษประทุมได้แสดงความคิดเห็นว่า นิทานพื้นบ้านเป็นสายใยรักที่ช่วยกระชับความสัมพันธ์อย่างมีคุณค่าต่อคนในครอบครัวและในสังคมท้องถิ่น นอกเหนือจากทำให้คนฟังสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังสะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น เป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ให้การศึกษาและสร้างเสริมจินตนาการได้อีกด้วย นิทานพื้นบ้านยังให้ข้อคิดคติเตือนใจ ใช้เป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอนศีลธรรมได้ และที่สำคัญก็คือ เป็นกระจกเงาสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมหลากหลายด้าน หลายมิติ (วิเชียร เกษประทุม, 2545: 9-10)

นักมานุษยวิทยาทั่วไปต่างยอมรับว่า คติชาวบ้านเป็นกระจกส่องให้เห็นวัฒนธรรม โลกทัศน์ ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน จะช่วยอธิบายรายละเอียดวิถีชีวิตชุมชน ในด้านต่างๆ อาทิ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ทศนคติ เป็นต้น เนื่องจากคติชาวบ้านคือวิถีชีวิตและจิตใจของชาวบ้าน นิทานพื้นบ้านช่วยให้รู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต รู้จักประเพณีที่อาจสูญหายไปแล้วในปัจจุบัน แม้อาจจะไม่มากนัก แต่ก็เพียงพอต่อการล่วงรู้ลักษณะเด่นของวัฒนธรรมบางเรื่อง ที่ไม่สามารถค้นพบได้โดยใช้วิธีศึกษาแบบอื่น โดยเฉพาะที่เป็นสาระสำคัญของวัฒนธรรม เช่น ทศนคติ ค่านิยม ความคิดของชาวบ้าน นิทานพื้นบ้านถือเป็นหลักฐานสำคัญสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของประชาชนในแต่ละช่วงสมัยได้เป็นอย่างดี เพราะนิทานพื้นบ้านคือแหล่งรวมวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ความเชื่อของบุคคลในสังคม แสดงให้เห็นถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ แทรกไว้ในเนื้อเรื่อง ช่วยสะท้อนภาพชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชนต่างๆ ได้เป็นอย่างดี (ชนิษฐา จิตชนะกุล, 2545 : 143) นอกจากนั้นสภาพสังคมมีอิทธิพลต่อนิทานอยู่หลายประการ

ประการแรกเนื่องจากผู้เล่านิทานเป็นสมาชิกหน่วยหนึ่งของสังคม แม้เนื้อหานิทานจะเป็นเรื่องในจินตนาการ แต่เมื่อผู้เล่าเป็นสมาชิกในสังคมย่อมจะต้องสะท้อนลักษณะสังคม วิถีชีวิต ทศนคติ ความคิดเห็นของคนในสังคมลงไปในเรื่องนิทานที่เล่าไม่มากนัก แม้กระทั่งนิทานที่รับการบอกเล่ามาจากชนชาติอื่นก็ยิ่งสอดใส่ความเป็นไทยลงไป นอกเหนือจากวิถีชีวิตการกินอยู่หลับนอนต่างๆ แล้ว นิทานยังสะท้อนทศนคติความคิดเห็นของคนในสังคมที่มีต่อสิ่งต่างๆ ตัวอย่างเช่น ทศนคติ เกี่ยวกับเรื่อง ชีวิต ความตาย ธรรมชาติ คนภายนอกสังคม ความเป็นมาของโลก เป็นต้น

ประการที่สอง เนื่องจากสังคมทุกแห่งจะต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงทางสังคมย่อมมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของนิทานเช่นกัน เมื่อการติดต่อกับต่างชาติได้สะดวกมากขึ้นเพียงใด นิทานต่างชาติต่างภาษาก็มีโอกาสมายแพร่เข้ามาให้คนในสังคมรับรู้ นิทานพื้นบ้านไทยจึงเป็นข้อมูลร่องรอยหลักฐานสำคัญที่นำไปใช้เทียบเคียง ศึกษาลักษณะสังคมและวิถีชีวิตคนไทยได้เป็นอย่างดี(ประคอง นิมมานเหมินทร์, 2545: 77-95)

อนึ่งคุณค่านิทานพื้นบ้านเกิดขึ้นจากการช่วยสะท้อนลักษณะสังคมในด้าน วิถีชีวิตประชาชนในสังคม ลักษณะสังคม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม สิ่งเหล่านี้ปรากฏในนิทานเสมอ เมื่อใดก็ตามที่ผู้ฟังวิเคราะห์ตามจะทำให้เกิดความสนใจสภาพวิถีชีวิตของคนแต่ละท้องถิ่นได้จากนิทาน ตอกย้ำคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน ที่เปรียบเสมือนกระจกเงาบานใหญ่ ช่วยส่องให้เห็นว่าตัวบุคคลและสภาพสังคมที่

ปรากฏในนิทานนั้นเป็นเช่นไร (วิเชียร เกษประทุม, 2545: 9-10) เนื้อเรื่องของนิทานพื้นบ้านมีหลากหลายแตกต่างกันไป อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย ความรัก ความโกรธเกลียด ริษยา อาฆาต ตลกขบขัน หรือเรื่องแปลกประหลาดพิศดารธรรมดา ลักษณะของตัวละครมีแตกต่างกัน อาจเป็นคน ยักษ์ ครุฑ นาค เจ้าหญิง เจ้าชาย อมนุษย์ แม่มด เทวดา นางฟ้า แต่ให้มีความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรมเหมือนคนทั่วไปที่เราอยากจะเป็น นิทานแต่ละท้องถิ่นมีเนื้อเรื่องส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน เพราะเมื่อนิทานตกไปอยู่ท้องถิ่นใด ก็ปรับเนื้อเรื่องให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น ส่วนรายละเอียดจะแตกต่างกันไปบ้างตามสภาพแวดล้อม และอิทธิพลของวัฒนธรรมความเชื่อของ แต่ละท้องถิ่น (วิเชียร เกษประทุม, 2548 : 22-23)

สรุปลักษณะนิทานพื้นบ้านคือเรื่องเล่าสืบทอดกันมาด้วยวิธีมุขปาฐะ คือเล่าสู่กันฟังและ จดจำต่อกันมา จนไม่ทราบว่ามีใครแต่งหรือเล่าเรื่องคนแรก เล่าเรื่องด้วยร้อยแก้วเน้นเนื้อหามากกว่ารสของถ้อยคำ ต่อมาเริ่มมีนิทานร้อยกรองหรือร้อยกรองผสมร้อยแก้ว เดินเรื่องง่ายๆ เปิดเรื่องด้วยตัวเอง พบอุปสรรค เมื่อแก้ปัญหาสำเร็จเรื่องก็จบลง โครงเรื่องไม่ซับซ้อนเดินเรื่องไปข้างหน้าไม่นิยมเล่าเรื่องย้อนหลัง (วิเชียร ณ นคร. 2531 : 25-28)

นโยบายไทยแลนด์ 4.0

เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2558 คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดทำแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการตามนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล โดยมีเป้าหมายสำคัญ 4 ประการคือ

1. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ ใช้เทคโนโลยีพัฒนานวัตกรรม สร้างสรรค์ธุรกิจใหม่ พาประเทศไปสู่ GDP ที่สูงขึ้น 25%
2. สร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียม ด้วยข้อมูลข่าวสารและบริการต่างๆ ผ่านสื่อดิจิทัล ประชาชนทุกคนเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ตั้งเป้าอยู่ใน 40 อันดับแรกของดัชนี ICT Development Index
3. เตรียมความพร้อมของคนให้มิตทักษะการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล ประชาชนมีทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ และเพิ่มกำลังคนด้านเทคโนโลยีมากขึ้น
4. ปฏิรูปการทำงานภาครัฐ เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริการภาครัฐ พัฒนาไปสู่ 50 ประเทศแรกจากการจัดอันดับของ UN-eGovernment Ranking (ที่มา www.blogone.com สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

นโยบายไทยแลนด์ 4.0 เป็นโมเดลในการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลไทย ในอดีตในยุค Thailand 1.0 เน้นการลงทุนทางภาคเกษตรกรรม การส่งออกสมัยนั้น ได้แก่ ไม้สัก ติบูก เป็นต้น ต่อมา Thailand 2.0 มุ่งเน้นอุตสาหกรรมเบาใช้แรงงานจำนวนมากแทน เช่น เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า กระเป๋า เครื่องประดับ เป็นต้น ในช่วง Thailand 3.0 เป็นยุคของอุตสาหกรรมหนักและการส่งออก มีการลงทุนเข้ามาจากต่างประเทศและออกไปลงทุนในต่างประเทศ ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น เช่น ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ แผงวงจรไฟฟ้า เป็นต้น

จากการลงทุนในยุค Thailand 3.0 ทำให้รายได้ประเทศอยู่ในระดับปานกลางมานาน มีความเหลื่อมล้ำด้านความร่ำรวย และ ความไม่สมดุลในการพัฒนา รัฐบาลต้องหันมาใส่ใจ เร่งพัฒนาโครงสร้างเศรษฐกิจ เพื่อก้าวไปสู่ Thailand 4.0 “ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม” เปลี่ยนจาก “ลงมือทำมากแต่ได้ผลตอบแทนน้อย” เป็น “ลงมือทำน้อยแต่ได้ผลตอบแทนมหาศาล” ใช้ความคิดสร้างสรรค์และนำนวัตกรรมเข้ามาช่วยเป็นแรงผลักดัน เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าไปสู่การบริการมากขึ้นพัฒนาสินค้าที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น ภาคการเกษตรกรรมแบบธรรมดา เป็นเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farming) และผู้ประกอบการต้องเปลี่ยนจาก SME ที่รัฐต้องช่วยตลอดมาเป็นบริษัทเกิดใหม่ที่มีศักยภาพสูง (Smart Enterprises และ Startup) โดยการนำเอานวัตกรรมช่วยเพิ่มจุดแข็งธุรกิจ ภาคการบริการต้องใช้มาตรฐานการตรวจสอบรับรอง (High Value Services) เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ

รูปแบบการนำเสนอนิทานพื้นบ้าน

รูปแบบวิธีการสื่อสารนิทานพื้นบ้านได้เปลี่ยนแปลงไป จากการเล่าเรื่องปากต่อปากแบบมุขปาฐะ มาถึงลายลักษณ์อักษร จนถึงการสื่อสารในยุคปัจจุบัน รูปแบบวิธีการนำเสนอนิทานพื้นบ้านยังคงมีสิ่งสำคัญเป็นองค์ประกอบหลักของการเล่านิทาน 5 ประการ คือ

1. ผู้เล่านิทาน คือ ผู้ส่งสารซึ่งจะมีทักษะ ความสามารถ สীลาในการเล่าเรื่องเฉพาะตัว ผู้เล่านิทานที่มีความสามารถจะทำให้เนื้อเรื่องที่สนุกสนานอยู่แล้วสนุกสนานตื่นเต้นชวนติดตามมากขึ้น ผู้เล่านิทานแต่ละคนอาจจะจดจำเนื้อหาเรื่องราวได้ไม่เหมือนกัน สนใจรายละเอียดต่างกัน บางคนชอบเล่าแบบรวบรัดก็จะจำแต่เฉพาะเนื้อหาหลักๆ ข้ามเนื้อความบางตอนไปเสีย บางคนสนใจรายละเอียดก็จะพรรณนาความมาก นิทานเรื่องเดียวกันจึงมี เนื้อหาแตกต่างกันไป

2. เนื้อเรื่องของนิทาน เนื้อเรื่องนิทานจัดเป็นเนื้อหาสาระที่ผู้เล่านิทานส่งไปให้ ผู้รับสาร คือ ผู้ฟัง นิทานมีหลายประเภทดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น มีเนื้อหาและความยาว ต่างกัน นิทานเรื่องเดียวกันอาจมีเนื้อเรื่องแตกต่างกันไปเรียกว่า มีหลายสำนวน (Version) คำว่า “สำนวน” (ประคอง นิมมานเหมินทร์, 2543 : 38) อธิบายว่า “สำนวนเป็นคำศัพท์ที่ใช้กับนิทานพื้นบ้านเรื่องเดียวกัน แต่เก็บจากที่ต่าง ๆ กัน หรือเก็บจากผู้เล่าคนเดียวกันแต่ต่างเวลากัน นิทานที่เก็บได้จากผู้เล่าคนหนึ่งหรือครั้งหนึ่งๆ ก็เป็นนิทานสำนวนหนึ่ง”

3. ผู้ฟังนิทาน คือ ผู้รับสาร ซึ่งจะต่างจากผู้รับสารอื่นๆ อยู่บ้างตรงที่ผู้ฟังนิทานส่วนใหญ่จะมีความสนใจในเนื้อเรื่อง และพยายามจะมีส่วนร่วม เช่น มีการซักถาม คัดค้านหรือสนับสนุนเนื้อหาในนิทาน เป็นปฏิกิริยาโต้ตอบกับผู้เล่าจะทำให้บรรยากาศการเล่านิทานสนุกสนานยิ่งขึ้น ในทางคติชนวิทยาแบ่งผู้ฟังนิทานออกเป็น 2 ประเภท (ศิริพร ณ ถลาง, 2545 : 22-23) คือ ผู้คนทั่วไปที่ชอบฟังนิทาน (Passive bearers tradition) จดจำเรื่องได้แต่ถ่ายทอดไม่ได้ และบุคคลที่มีวิญญาณของนักเล่านิทาน (Active bearers tradition) เมื่อฟังนิทานจากผู้เล่าคนหนึ่งๆ แล้วก็สามารถจดจำเนื้อเรื่องและสามารถถ่ายทอดได้อย่างมีชีวิตชีวา มีลีลาดึงดูดผู้ฟังได้อย่างน่าสนใจ ผู้ฟังประเภทนี้นับเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการ ถ่ายทอดและ การแพร่กระจายของนิทาน

4. จุดประสงค์ในการเล่านิทาน ส่วนใหญ่อยู่ที่ความสนุกสนานบันเทิงเป็นหลัก ส่วนจุดมุ่งหมายอื่น ๆ นั้นมักจะขึ้นอยู่กับผู้เล่า นิทานเรื่องเดียวกันผู้เล่าอาจจะมีจุดประสงค์ในการเล่า นิทานแตกต่างกันไปบ้าง ซึ่งพอจะสรุปได้คือ เพื่อความสนุกสนาน เป็นเครื่องบันเทิงใจในยามว่าง, เพื่อใช้สั่งสอน ได้แก่ นิทานคติต่างๆ, เพื่อให้ความรู้ในด้านต่างๆ เช่น นิทานเกี่ยวกับสถานที่ ปรากฏการณ์ ธรรมชาติ, เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแผ่ศาสนา เช่น รามายณะ นิทานเกี่ยวกับเทพเจ้าต่างๆ เป็นต้น

5. โอกาสในการเล่านิทาน การเล่านิทานเล่าได้เกือบทุกโอกาส ได้แก่ ในงานประเพณีหรือพิธีกรรมทางศาสนา ในขณะที่ทำงานร่วมกัน เช่น ทำนา ทำไร่ เก็บฝ้าย จักสาน เย็บปักถักร้อย เตรียมของทำงานประเพณี ขณะเดินทาง เป็นต้น ในช่วงเวลาที่ไม่สามารถไปไหนหรือทำกิจกรรมอื่นใดได้สะดวก เช่น ในฤดูหนาว หรือช่วงฝนตก เป็นต้น ผู้เล่านิทานมักจะเป็นนักบวชหรือพระภิกษุโดยยกตัวอย่างเล่าแทรกไปในคำสอน เท่าที่สังเกตพบเวลาที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการเล่านิทานน่าจะเป็นช่วงเวลากลางคืน ซึ่งเสร็จจากการกิจกรรมประจำวันมาพักผ่อนร่วมกัน เรื่องที่เล่าก็เป็นเรื่องนานาชนิด แต่พอตกตึกเรื่องที่เล่าก็มักจะเปลี่ยนมาเป็นเรื่องผี (ธวัช ปุณโณชก, 2525 : 35-38)

องค์ประกอบของการเล่านิทานที่กล่าวมา “ผู้เล่านิทาน” มีผลให้เนื้อเรื่องของนิทานพื้นบ้านเปลี่ยนแปลงไปมากที่สุด เนื้อหานิทานพื้นบ้าน ที่แพร่กระจายไปตามถิ่นต่างๆ มีความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากตัวผู้เล่า (ประคอง นิมมานเหมินทร์, 2543 : 38-45)

สรุปได้ว่าตั้งแต่อดีตกาล รูปแบบการนำเสนอ นิทานพื้นบ้าน “ผู้เล่านิทาน” มีความสำคัญต่อความสนใจฟังเรื่องราว นิทานพื้นบ้าน อย่างไรก็ตามเมื่อสังคมไทยก้าวเข้าสู่ยุค 4.0 คนไทยก็ยังสนใจเรื่องราว นิทานพื้นบ้าน เนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอ นิทานพื้นบ้าน มีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมแต่ละท้องถิ่นแต่ละยุคสมัย นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องราวที่บุคคลในท้องถิ่นนั้นๆ แต่งขึ้นและเล่าสืบต่อกันมา โดยสอดแทรกคุณธรรม ความเชื่อ ค่านิยม และโลกทัศน์ของแต่ละท้องถิ่น เพื่อสั่งสอนคนให้เป็นคนดี แต่เดิมนิทานพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมแบบมุขปาฐะ ต่อมาได้บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ปัจจุบันเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 นักวิชาการด้านวัฒนธรรมวิถีกว่านิทานพื้นบ้านจะยังคงมีความสำคัญในฐานะมรดกทางวัฒนธรรม ที่ถ่ายทอดวิถีชีวิตคนในแต่ละท้องถิ่นผ่านเนื้อเรื่องและตัวละครในนิทานพื้นบ้านต่อไปหรือไม่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านไทย

จรัส จ๊ะสมัน (2534) ศึกษา นิทานชาวเล จังหวัดสตูล จากนิทาน 82 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า นิทานชาวเลมีภาพสะท้อนทางสังคม หลายด้านปรากฏอยู่ ได้แก่ ความเป็นมาของกลุ่มชน ครอบครัว และประชากร การปกครอง เศรษฐกิจ การศึกษา คมนาคม ภาษา ศาสนา ความเชื่อ การอนามัย สาธารณสุข ประเพณี ศิลปะและนันทนาการ

ฉันทนา เย็นนาน (2539) ศึกษา วิเคราะห์ นิทานพื้นบ้านภาคกลาง 22 จังหวัด จากเอกสารที่มีผู้รวบรวมไว้ 186 เรื่อง เพื่อวิเคราะห์คุณธรรมและวิถีชีวิตชาวบ้าน ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านภาคกลาง ผลการศึกษา พบว่า คุณธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านภาคกลาง 2 ลักษณะ คือ คุณธรรมที่มุ่งสร้างความดีให้เกิดขึ้นเฉพาะตน กับ คุณธรรมที่มุ่งเสริมสร้างให้มีความสัมพันธ์กับสังคม ตัวอย่างคุณธรรมเฉพาะตน ได้แก่ เมตตา กรุณา, กตัญญู, ขยัน, ประหยัด เป็นต้น ตัวอย่างคุณธรรมต่อสังคม

ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมีวัฒนธรรม ความสามัคคี ความเสียสละ ความเอื้อเฟื้อ ความยุติธรรม ความกล้าหาญ ความมีระเบียบวินัย การให้อภัย เป็นต้น

ธารง กาญจนธานี (2527) วิเคราะห์วรรณกรรมนิทานท้องถิ่นภาคใต้ที่มีการปริวรรตพิมพ์เผยแพร่แล้ว จำนวน 6 เรื่อง เพื่อศึกษาวิเคราะห์สัญลักษณ์ ความเชื่อ ประเพณี ค่านิยมของสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรมนิทานท้องถิ่นภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมนิทานท้องถิ่นภาคใต้สะท้อนให้เห็นความเชื่อ ประเพณี และค่านิยมทางสังคมเป็นอย่างดี กล่าวคือสะท้อนให้เห็นความเชื่อในด้านต่างๆ เช่น ความเชื่อเรื่องกรรม นรกสวรรค์ ผีสางเทวดา เนือคู่ ไสยศาสตร์ โหราศาสตร์ โชคลาง การทำนายนายความฝัน เป็นต้น ด้านประเพณี ได้แก่ แต่งงาน ทำขวัญ บวช งานศพ เป็นต้น ด้านค่านิยมของสังคม ได้แก่ ค่านิยมด้านการศึกษา ค่านิยมการเลือกคู่ครอง ค่านิยมของบุรุษ-สตรี ค่านิยมด้านการปกครอง เป็นต้น

ยุพดี จรรย์ยานนท์ (2522) ศึกษานิทานชาวบ้านผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ปรากฏในนิทานส่วนใหญ่ เป็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อ และค่านิยมทางสังคม นอกจากนี้ยังแสดงถึงสภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น วัฒนธรรม ค่านิยมทางสังคม ยกตัวอย่างเช่น ความรู้, สติปัญญา, สนุกสนานขบขัน, มีทรัพย์สินมีอำนาจ, ซื่อสัตย์, ขยันหมั่นเพียร, เมตตากรุณา, กตัญญูกตเวที, เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, พอใจในสิ่งที่มีอยู่, เคารพผู้อาวุโส, สามัคคีไม่ทะเลาะวิวาท, ศาสนาและความเชื่อ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเปรียบเทียบ ลักษณะชีวิตและสังคมที่เห็นได้จากนิทานและสภาพสังคมปัจจุบันของตำบลจอมพระ พบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมปิดเป็นสังคมเปิด จากสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง สังคมล่าสัตว์เป็นสังคมเกษตรกรรม การเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในด้านความเชื่อ และการใช้ภาษา อีกด้วย

อรัญญา แสนสระ (2546) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านตำบลโนนกก อำเภอกษัตริย์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ จากข้อมูลประเภทมุขปาฐะที่รวบรวมเอง จำนวน 211 เรื่อง สามารถจัดประเภทได้ 9 ประเภท คือ นิทานมุขตลก 116 เรื่อง นิทานชีวิต 26 เรื่อง นิทานอธิบายเหตุ 25 เรื่อง นิทานคติ 16 เรื่อง นิทานเรื่องผี 11 เรื่อง นิทานประจำถิ่น 8 เรื่อง นิทานเรื่องสัตว์ 5 เรื่อง นิทานศาสนา 2 เรื่อง และนิทานเข้าแบบ 2 เรื่อง ส่วนด้านโครงสร้างของนิทานพื้นบ้านพบว่า กฎกติกาดำรงของวรรณกรรมพื้นบ้านที่สอดคล้องกับนิทานพื้นบ้านตำบลโนนกก คือ กฎการเริ่มเรื่อง และกฎของการจบเรื่อง กฎแห่งการซ้ำ กฎแห่งตัวละคร 2 ตัวใน 1 ฉาก เป็นต้น

Bettelheim, B. (1977: 177) กล่าวว่านิทานพื้นบ้านหลายประเภท มีวิวัฒนาการขึ้นมาเพื่อพบกับความต้องการด้านจิตใจ ที่ฝังอยู่ในรากฐานวัฒนธรรมทุกแห่ง แม้จะอยู่คนละมุมโลกแต่นิทานทุกเรื่องจะมีแก่นของเรื่องคล้ายกันอย่างน่าพิศวง นิทานจะมีการดำเนินเรื่องสอดคล้องลงรอยกับความคิดของเด็กที่ได้รับประสบการณ์บางส่วนจากการใช้ชีวิตประจำวัน เด็กจะรู้สึกว่าได้รับการปลอบใจจากนิทานมากกว่าคำปลอบประโลมใจหรือเหตุผลของผู้ใหญ่ นิทานโดยทั่วไปจะให้คำตอบในเรื่อง ศีลธรรม-จริยธรรม-จารีตประเพณี เนื่องจากนิทานพื้นบ้านเป็นสิ่งที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมและมีพัฒนาการต่อเนื่องมาตลอดทุกยุคสมัยเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์

Oring, E. Ed (1986: 134) กล่าวว่า ผู้เล่านิทานคือ ผู้สร้างสรรค์จินตนาการอันกว้างไกลโดยใช้ภูมิปัญญา มาตอบสนองความต้องการของผู้ฟัง ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในโลกของเด็ก ซึ่ง

ต้องการความบันเทิงมากกว่าความเป็นจริง เด็กทุกคนต้องการฟังนิทานเพื่อตอบสนองความต้องการทางใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องจริงหรือไม่ก็ตาม เรื่องเล่านิทานพื้นบ้านไม่ได้เป็นสมบัติของเด็กๆ อย่างที่คนส่วนใหญ่เข้าใจ แม้ในวัยเด็กเราจะได้ความบันเทิงจากการอ่านการฟังนิทาน หรือเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะอ่านหนังสือ เล่านิทานให้เด็กฟัง จนทำให้คิดไปว่านิทานพื้นบ้านเหมาะสมกับเด็กเท่านั้น

Tatar, M. (1987: 31-35) สรุปว่า จากการศึกษาวิจัยอย่างจริงจัง ทำให้นักวิชาการทั่วไปต่างยอมรับว่าการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านเป็นกิจกรรมของผู้ใหญ่ มากกว่ากิจกรรมของเด็ก แม้เด็กจะมีส่วนร่วมในการฟังก็ตาม มีเรื่องเล่าหลายเรื่องที่ถูกเล่าโดยผู้เล่าที่เลือกที่จะไม่เล่าให้เด็กฟัง เพราะไม่เหมาะสมกับเด็กหรือเป็นเรื่องที่เด็กยังไม่ควรรู้ เรื่องเล่านิทานพื้นบ้านจึงไม่ใช่เป็นสมบัติของเด็กเท่านั้นแต่เป็นวรรณกรรมที่เป็นสมบัติของมนุษยชาติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านลพบุรี และเพื่อวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอในนิทานพื้นบ้านลพบุรีในยุคไทยแลนด์ 4.0 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ขอบเขตการวิจัย

แหล่งข้อมูลได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจงเป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีจำนวน 56 เรื่อง ของพระครูประภัสร์สุตคุณ ที่รวบรวมเป็นลายลักษณ์อักษรจัดพิมพ์เผยแพร่แล้ว จำนวน 44 เรื่อง และข้อมูลที่เผยแพร่เป็นสื่อบนเทงในช่องทางระบบยูทูบ (You Tube) จำนวน 12 เรื่อง ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้านลพบุรีของพระครูประภัสร์สุตคุณ จำนวน 44 เรื่อง ได้แก่

- 1.1 เรื่องตำนานเมืองลพบุรี ทรีพี-ทรีพา-สุครีพ-พาลี
- 1.2 เรื่องตำบลท่าหิน
- 1.3 เรื่องบ้านหินสองก้อนและวัดซากเมืองลพบุรี
- 1.4 เรื่องเขาทับควาย
- 1.5 เรื่องเมืองดินสอพอง
- 1.6 เรื่องเขาสมอคอน
- 1.7 เรื่องทะเลชุบศร
- 1.8 เรื่องเขาพระนางจันทร์หรือเขาวงพระจันทร์
- 1.9 เรื่องเรื่องท้าวกกขนาก
- 1.10 เรื่องขันหมากเจ้ากรุงจีน
- 1.11 เรื่องเรื่องเขาตะพานาค
- 1.12 เรื่องเรื่องห้วยมูล
- 1.13 เรื่องเขาเงินโจนและเขาเงินแล
- 1.14 เรื่องบางขันหมาก
- 1.15 เรื่องเขาพับผ้า
- 1.16 เรื่องเขาแก้ว เขาชนมบูด
- 1.17 เรื่องเขาตะกร้า
- 1.18 เรื่องเขาชนมบูด
- 1.19 เรื่องเขาตะพา
- 1.20 เรื่องเขาจระเข้
- 1.21 เรื่องศาลลูกศร
- 1.22 เรื่องท้าวโคตรตะบอง เขาวงกตและบ้านเช่า
- 1.23 เรื่องพระยาแกรก

- 1.24 เรื่องโพธิ์ผีให้
- 1.25 เรื่องบางพุทโธ
- 1.26 เรื่องแม่น้ำลพบุรี โกงธนู
- 1.27 เรื่องบ้านดาบ
- 1.28 เรื่องตะลุง
- 1.29 เรื่องโพธิ์น้ำอบ สระแก้ว
- 1.30 เรื่องท่าเรือจอด
- 1.31 เรื่องถนนแค ถนนใหญ่
- 1.32 เรื่องโคกกระเทียม
- 1.33 เรื่องเขาสาริกา
- 1.34 เรื่องเขาสนามแจง
- 1.35 เรื่องคลองโคตรตระบอง
- 1.36 เรื่องโพธิ์เก้าต้น
- 1.37 เรื่องฟ้าล่งทนต์
- 1.38 เรื่องโพธิ์เทพประสิทธิ์
- 1.39 เรื่องโพธิ์โกรน โพธิ์งาม
- 1.40 เรื่องพระยาแกรกครองเมือง
- 1.41 เรื่องตำนานดินดำเมืองลพบุรี
- 1.42 เรื่องวัดสำราญและวัดเขาวงกต
- 1.43 เรื่องตำนานพระปรางค์สามยอด
- 1.44 เรื่องสรมโนรา
2. นิทานพื้นบ้านลพบุรีในช่องทางระบบยูทูป (You Tube) จำนวน 12 เรื่อง ได้แก่
 - 2.1 เรื่องไทยเที่ยวไทย ตอนพาเที่ยวลพบุรี ลิงศาลพระกาฬ (ยอดผู้เข้าชม 482,000 ครั้ง)
 - 2.2 เรื่องพระร่วงเมืองละโว้ (ยอดผู้เข้าชม 154,000 ครั้ง)
 - 2.3 เรื่องเขาสมอคอน (ยอดผู้เข้าชม 123,000 ครั้ง)
 - 2.4 เรื่องกระเจ๊กด้านตอนลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 61,000 ครั้ง)
 - 2.5 เรื่องเปิดปม : ลิงลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 45,000 ครั้ง)
 - 2.6 เรื่องทุ่งพราหมณ์ (ยอดผู้เข้าชม 37,000 ครั้ง)
 - 2.7 เรื่องพระราชประวัติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (ยอดผู้เข้าชม 882,000 ครั้ง)
 - 2.8 เรื่องธรณีสิบที่ลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 328,368 ครั้ง)
 - 2.9 เรื่องวังนารายณ์ลพบุรีสมัยนั้นยิ่งใหญ่เพียงใด (ยอดผู้เข้าชม 115,901 ครั้ง)
 - 2.10 เรื่องเพลงสมเด็จพระนารายณ์ฯ (ยอดผู้เข้าชม 58,000 ครั้ง)
 - 2.11 เรื่องวังนารายณ์ ลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 46,000 ครั้ง)
 - 2.12 เรื่องพระนารายณ์ (ยอดผู้เข้าชม 28,000 ครั้ง)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจงเป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรี จำนวน 56 เรื่อง ได้แก่ นิทานพื้นบ้านลพบุรีของพระครูประภัสร์สุตคุณที่รวบรวมเป็นลายลักษณ์อักษรจัดพิมพ์เป็นหนังสือเผยแพร่ จำนวน 44 เรื่อง และนิทานพื้นบ้านลพบุรี ที่ได้มาจากการสืบค้นข้อมูลพฤติกรรม การบริโภคสื่อบันเทิงที่เผยแพร่ผ่านช่องทางในระบบยูทูบ (You Tube) มียอดเข้าชม 25,000 ครั้ง ขึ้นไป จำนวน 12 เรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดวิชาคติชนวิทยา โดยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิถีชีวิต จิตใจ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ทศนคติ และลักษณะเด่นของวัฒนธรรมชาวบ้าน ที่ค้นพบได้ในนิทานพื้นบ้าน ที่เป็นหลักฐานสำคัญช่วยให้รู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และสะท้อนให้เห็น วัฒนธรรมที่อาจสูญหายไปแล้วในแต่ละช่วงสมัย

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัย โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และบทความวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านลพบุรี
2. เก็บรวบรวมข้อมูล จากแหล่งข้อมูลได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจงเป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีจำนวน 56 เรื่อง ของพระครูประภัสร์สุตคุณ ที่รวบรวมเป็นลายลักษณ์อักษรจัดพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบหนังสือแล้ว จำนวน 44 เรื่อง และข้อมูลที่เผยแพร่เป็นสื่อบันเทิงในช่องทางระบบยูทูบ (You Tube) จำนวน 12 เรื่อง ศึกษาเนื้อหา นิทานพื้นบ้านลพบุรี ได้แก่ เรื่องย่อ ตัวละคร โครงเรื่อง การดำเนินเรื่อง ฉาก ข้อคิดคติสอนใจ และประโยชน์ที่ได้รับจากนิทาน
3. จัดประเภทนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยจำแนกเนื้อหาตามกรอบแนวคิดวิชาคติชนวิทยา ของสตริ ทอมป์สัน (ประคอง นิมนานเหมินทร์, 2545: 7-30) ได้แก่
 - 3.1 เทพนิยาย (Fairy tale)
 - 3.2 นิทานชีวิตรักโศกเศร้า เคล้าน้ำตา (Romantic tale)
 - 3.3 นิทานวีรบุรุษ (Hero tale)
 - 3.4 นิทานประจำท้องถิ่น (Local traditional legend)
 - 3.5 นิทานตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด อรรถาธิบายเหตุการณ์ (Explanatory tale)
 - 3.6 นิทานปรัมปรา ตำนานเทพปกรณัม (Myth)
 - 3.7 นิทานอธิบายพฤติกรรมสัตว์โลก (Animal story)
 - 3.8 นิทานตลกคะนอง (Jest)
 - 3.9 นิทานศาสนา (Religious tale)
 - 3.10 นิทานเรื่องผี (Ghost stories)
 - 3.11 นิทานเข้าแบบ (Formula tale)
4. วิเคราะห์ข้อมูล ตามกรอบแนวคิดวิชาคติชนวิทยา กล่าวคือ

4.1 วิเคราะห์โลกทัศน์ในเนื้อหานิทาน ตามกรอบแนวคิดวิชาคติชนวิทยา โดยศึกษา รายละเอียดเกี่ยวกับวิถีชีวิต จิตใจ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ทักษะคติ และลักษณะเด่น ของวัฒนธรรมชาวบ้าน ที่ค้นพบได้ในนิทานพื้นบ้าน ที่เป็นหลักฐานสำคัญช่วยให้รู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในอดีต และสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมที่อาจสูญหายไปแล้วในแต่ละช่วงสมัย

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลนิทานพื้นบ้านลพบุรีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในประเด็นด้านเนื้อหาและ รูปแบบการนำเสนอในนิทานพื้นบ้าน มีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมแต่ละท้องถิ่นแต่ละ ยุคสมัยอย่างไร โดยเฉพาะยุค 4.0 นิทานพื้นบ้านจะยังคงมีความสำคัญในฐานะมรดกทางวัฒนธรรม ที่ถ่ายทอดวิถีชีวิตคนในแต่ละท้องถิ่น ผ่านเนื้อหานิทานเหมือนในอดีตหรือไม่

5. สรุปผลการวิจัย และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปแบบความเรียงแบบพรรณนา แสดงภาพสะท้อนโลกทัศน์ของคนในสังคมที่ปรากฏในเนื้อหานิทานพื้นบ้านลพบุรี

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

การวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดวิชาคติชนวิทยา แหล่งข้อมูลเลือกโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจงเป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรี จำนวน 56 เรื่อง ได้แก่ นิทานพื้นบ้านลพบุรีที่รวบรวมเป็นลายลักษณ์อักษรจัดพิมพ์เผยแพร่แล้ว ของพระครูประภัสร์สุตคุณจำนวน 44 เรื่อง และข้อมูลนิทานพื้นบ้านลพบุรี ที่เผยแพร่เป็นสื่อบันทึกในช่องทางระบบยูทูป (You Tube) จำนวน 12 เรื่อง ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้านลพบุรี ที่ได้รวบรวมเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว โดยพระครูประภัสร์สุตคุณจำนวน 44 เรื่อง ได้แก่

- 1.1 เรื่องตำนานเมืองลพบุรี ทรพี-ทรวา-สุกรีพ-พาลี
- 1.2 เรื่องตำบลท่าหิน
- 1.3 เรื่องบ้านหินสองก้อนและวัดซากเมืองลพบุรี
- 1.4 เรื่องเขาทับควาย
- 1.5 เรื่องเมืองดินสอพอง
- 1.6 เรื่องเขาสมอคอน
- 1.7 เรื่องทะเลชุบศร
- 1.8 เรื่องเขาพระนางจันทร์หรือเขาวงพระจันทร์
- 1.9 เรื่องเรื่องท้าวกกขนาก
- 1.10 เรื่องขันหมากเจ้ากรุงจีน
- 1.11 เรื่องเรื่องเขาตะพานนาค
- 1.12 เรื่องเรื่องห้วยมูล
- 1.13 เรื่องเขาจีนโชนและเขาจีนแล
- 1.14 เรื่องบางขันหมาก
- 1.15 เรื่องเขาพับผ้า
- 1.16 เรื่องเขาแก้ว เขาชนมบูด
- 1.17 เรื่องเขาตะกร้า
- 1.18 เรื่องเขาชนมบูด
- 1.19 เรื่องเขาตะเพา
- 1.20 เรื่องเขาจระเข้
- 1.21 เรื่องศาลลูกศร
- 1.22 เรื่องท้าวโคตรตะบอง เขาวงกตและบ้านเช่า
- 1.23 เรื่องพระยาแกรก
- 1.24 เรื่องโพธิ์ผีไห้
- 1.25 เรื่องบางพุทไธ

1.26 เรื่องแม่น้ำลพบุรี โกงธนู

1.27 เรื่องบ้านดาบ

1.28 เรื่องตะลุง

1.29 เรื่องโพธิ์น้ำอบ สระแก้ว

1.30 เรื่องท่าเรือจอด

1.31 เรื่องถนนแค ถนนใหญ่

1.32 เรื่องโคกกระเทียม

1.33 เรื่องเขาสาริกา

1.34 เรื่องเขาสนามแจ่ง

1.35 เรื่องคลองโคตรตระบอง

1.36 เรื่องโพธิ์เก่าต้น

1.37 เรื่องฟ้าลงทนต์

1.38 เรื่องโพธิ์เทพประสิทธิ์

1.39 เรื่องโพธิ์โกรน โพธิ์งาม

1.40 เรื่องพระยาแกรกครองเมือง

1.41 เรื่องตำนานดินดำเมืองลพบุรี

1.42 เรื่องวัดสำราญและวัดเขาวงกต

1.43 เรื่องตำนานพระปรางค์สามยอด

1.44 เรื่องสระมนรา

2. นิทานพื้นบ้านลพบุรี ได้จากการสืบค้นข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริโภคสื่อบันเทิง ในช่องทางระบบยูทูป (You Tube) ยอดเข้าชม 25,000 ครั้งขึ้นไป จำนวน 12 เรื่อง ได้แก่

2.1 เรื่องไทยเที่ยวไทย ตอนพาเที่ยวลพบุรี ลิงศาลพระกาฬ (ยอดผู้เข้าชม 482,000 ครั้ง)

2.2 เรื่องพระร่วงเมืองละโว้ (ยอดผู้เข้าชม 154,000 ครั้ง)

2.3 เรื่องเขาสมอคอน (ยอดผู้เข้าชม 123,000 ครั้ง)

2.4 เรื่องกระเจ๊กหักด้านตอนลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 61,000 ครั้ง)

2.5 เรื่องเปิดปม : ลิงลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 45,000 ครั้ง)

2.6 เรื่องทุ่งพรหมาสตร (ยอดผู้เข้าชม 37,000 ครั้ง)

2.7 เรื่องพระราชประวัติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (ยอดผู้เข้าชม 882,000 ครั้ง)

2.8 เรื่องธรณีสู่ลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 328,368 ครั้ง)

2.9 เรื่องวังนารายณ์ลพบุรีสมัยนั้นยิ่งใหญ่เพียงใด (ยอดผู้เข้าชม 115,901 ครั้ง)

2.10 เรื่องเพลงสมเด็จพระนารายณ์ฯ (ยอดผู้เข้าชม 58,000 ครั้ง)

2.11 เรื่องวังนารายณ์ ลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 46,000 ครั้ง)

2.12 เรื่องพระนารายณ์ (ยอดผู้เข้าชม 28,000 ครั้ง)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกนิทานพื้นบ้านลพบุรี จำนวน 56 เรื่อง ได้แก่ นิทานพื้นบ้านลพบุรี ที่รวบรวมเป็นลายลักษณ์อักษร จัดพิมพ์เป็นหนังสืออ่านโดยพระครูประภัสร์สุตคุณ จำนวน 44 เรื่อง และนิทานพื้นบ้านลพบุรีที่เผยแพร่ทางยูทูบ (You Tube) จำนวน 12 เรื่อง นำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดวิชาคติชนวิทยา จัดแยกประเภทตามลักษณะเนื้อหาออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ “นิทานปรัมปรา” คือ นิทานเรื่องยาว เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานเก่าแก่ ที่สมมติขึ้นว่าเกิดขึ้นที่ใดที่หนึ่ง มักมีโครงเรื่องซับซ้อน ทำให้ผู้ฟังสนุกตื่นเต้นและจินตนาการตามไปด้วย บางเรื่องอาจเป็นเรื่องที่ผิดไปจากธรรมดาเหนือธรรมชาติ เช่น ตัวละครไม่ใช่คนธรรมดา แต่มีคุณสมบัติพิเศษทำให้ศัตรูพ่ายแพ้โดยง่าย เป็นต้น และ “ตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด” คือ นิทานที่กล่าวถึงตำนาน เรื่องเล่าที่เป็นเกร็ดประวัติศาสตร์ หรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นอกเหนือจากที่บันทึกข้อมูลไว้ในประวัติศาสตร์

ผู้วิจัยนำนิทานพื้นบ้านลพบุรีทั้งหมดจำนวน 56 เรื่อง มาวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าโดยภาพรวมเนื้อหานิทานสะท้อนโลกทัศน์ 4 ด้าน ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้านลพบุรี จำนวน 56 เรื่อง สะท้อนโลกทัศน์ด้านวิถีชีวิต เกี่ยวกับธรรมชาติ, อาหาร, สภาพภูมิศาสตร์, อาชีพ, บ้านเรือน, ศาสนสถาน, ประวัติศาสตร์, คมนาคม, การศึกษา, และการแพทย์
2. นิทานพื้นบ้านลพบุรี จำนวน 3 เรื่อง สะท้อนโลกทัศน์ด้านประเพณี เกี่ยวกับ เกิด, ตาย, แต่งงาน, และเคารพบรรพชน
3. นิทานพื้นบ้านลพบุรี จำนวน 5 เรื่อง สะท้อนโลกทัศน์ด้านแนวคิดคติสอนใจ เกี่ยวกับ ขยัน, เมตตา, เสียสละ, อดทน, เฉลียวฉลาด, กตัญญู, กล้าหาญ, ซื่อสัตย์, คำนึงมสตร, และคิดสร้างสรรค์
4. นิทานพื้นบ้านลพบุรี จำนวน 56 เรื่อง สะท้อนโลกทัศน์ด้านความเชื่อ เกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ, ผีसाทเวดา, ศาสนา, และความรัก

เมื่อนำนิทานพื้นบ้านลพบุรี จำนวน 56 เรื่อง มาวิเคราะห์โลกทัศน์ที่ปรากฏในเนื้อหานิทานเป็นรายเรื่อง สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

1. เรื่องตำนานเมืองลพบุรี ทรพี ทรพา สุครีพ พาลี เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานมาจากวรรณกรรมรามเกียรติ์ กล่าวถึงสภาพภูมิศาสตร์ลพบุรีที่เป็นป่าเขามีสัตว์ป่าน้อยใหญ่อาศัย สัตว์ที่มีอิทธิพลในป่าลพบุรี ประกอบด้วยฝูงลิงปามีพาลีเป็นจำฝูงและฝูงควายปามีทรีเป็นจำฝูง เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 3 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านความเชื่อ เกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ
- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับธรรมชาติ สภาพภูมิศาสตร์
- โลกทัศน์ด้านแนวคิดคติสอนใจเกี่ยวกับความกตัญญู

2. เรื่องดาบลพบุรี เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานนี้มีต้นเค้ามาจากวรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ กล่าวถึงการต่อสู้ระหว่างพาลีกับทรีควายป่าตัวต่อตัวในถ้ำ ผลการต่อสู้พาลีฆ่าทรีตาย เนื่องจากไพร่พลลิงเข้าใจว่าพาลีตายจึงช่วยกันใช้ก้อนหินปิดปากถ้ำ พาลีออกจากถ้ำไม่ได้จึงตัดศีรษะทรีขว้างหินที่ปิดปากถ้ำจนเปิดออก แรงสะเทือนจากการ

ใช้ศีรษะทิ่มขว้างหินที่ปิดปากถ้ำ ทำให้หินลอยมาตกในบริเวณตำบลท่าหิน เนื้อหานิทานเรื่องนี้ สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อ เกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับธรรมชาติ สถาปนาภูมิศาสตร์ ชื่อนามเมืองลพบุรี

3. เรื่องบ้านหินสองก้อน และวัดซากเมืองลพบุรี เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “ตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด” เนื้อหานิทานกล่าวถึงการต่อสู้ระหว่างพาลีลิงปากกับทรีควายป่าตัวต่อตัว ในถ้ำ ผลการต่อสู้พาลีลิงพ่ายแพ้ เนื่องจากไพร่พลลิงเข้าใจว่าพาลีตายจึงช่วยกันใช้ก้อนหินปิดปาก ถ้ำ พาลีออกจากถ้ำไม่ได้ จึงตัดศีรษะทิ่มขว้างหินที่ปิดปากถ้ำจนเปิดออก แรงสะเทือนจากการใช้ ศีรษะทิ่มขว้างหินที่ปิดปากถ้ำ นอกจากจะทำให้หินลอยกระเด็นออกมาตกในบริเวณตำบลท่าหิน แล้ว ก้อนหินอีกส่วนหนึ่งได้ลอยกระเด็นมาตกที่วัดซากจำนวน 2 ก้อน จึงเรียกสถานที่นี้ว่า บ้านหิน สองก้อน ส่วนคำว่าวัดซากนั้น ตอนท้ายสรุปว่าเป็น สถานที่ประหารเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ ขุนนาง สมัยกรุงศรีอยุธยา เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านแนวคิดคติสอนใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์รักษาคำพูดทำตามคำสั่งเจ้านาย

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสถาปนาภูมิศาสตร์ ชื่อนามเมือง และประวัติศาสตร์ไทย

4. เรื่องเขาทับควาย เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหาของนิทาน มีต้นเค้ามาจากวรรณกรรมรามเกียรติ์ กล่าวถึงการต่อสู้ระหว่างพาลีลิงปากกับทรีควายป่าตัวต่อตัว ในถ้ำ ผลการต่อสู้พาลีลิงพ่ายแพ้ เนื่องจากไพร่พลลิงเข้าใจผิดว่าพาลีตาย จึงช่วยกันใช้ก้อนหินปิด ปากถ้ำ เมื่อพาลีออกจากถ้ำมาได้แล้ว จึงสั่งให้บรรดาไพร่พลลิงใช้หินปิดปากถ้ำทับซากควายทรีไว้ในถ้ำแห่งนั้น ภูเขาภูเขานั้นจึงถูกชาวบ้านเรียกชื่อว่า เขาทับควาย เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์ คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านแนวคิดคติสอนใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ รักษาคำพูดทำตามคำสั่งเจ้านาย

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสถาปนาภูมิศาสตร์ ธรรมชาติ ชื่อนามเมือง

5. เรื่องเมืองดินสอพอง เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทาน มีต้นเค้ามาจากวรรณกรรมรามเกียรติ์ กล่าวถึง สถาปนาภูมิศาสตร์เมืองลพบุรีเป็นปารกข์ หนุมานจึง ทำความสะอาดโดยใช้วิธีจุดไฟเผาป่า จนเกิดเพลิงไหม้ไม่ยอมดับง่ายๆ ทำให้ดินในเมืองลพบุรีถูกไฟ เเผาจนสุกกลายเป็นดินสีขาว เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

--โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสถาปนาภูมิศาสตร์ บ้านเรือน ประชาชน ธรรมชาติ

6. เรื่องเขาสมอคอน เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทาน เรื่องนี้มาจากวรรณกรรมรามเกียรติ์ กล่าวถึงการต่อสู้ระหว่างพระลักษณ์กับกุมภกรรณ พระลักษณ์ ถูกหอกโมกขศักดิ์ พระรามจึงให้หนุมานไปเก็บสมุนไพรชื่อสังกรณีและตรีชวา ที่เขาสรพยาในเมือง ชัยนาท หนุมานไปถึงเขาสรพยาตอนค่ำมองไม่เห็นสมุนไพร จึงยกยอดภูเขาสรพยาแบกเหาะผ่าน เมืองลพบุรีช่วงที่มีไฟไหม้ในเมืองจึงมองเห็น หนุมานเลยเก็บต้นไม้ยาสมุนไพรไว้ แล้วทิ้งยอดภูเขาลง

กลางท้องทุ่งเมืองลพบุรี เนื่องจากภูเขาที่หนุมานแบกมามีพรรณไม้ประเภทยามอ ชาวบ้านจึงเรียกว่า เขาสมอคอน เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

--โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

--โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับการแพทย์ สภากฎมิตาสนตร์ ธรรมชาติ ชื่อนามเมืองลพบุรี

7. เรื่องทะเลชุบศร เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานมาจากวรรณกรรมรามเกียรติ์ กล่าวถึงเหตุการณ์ที่หนุมานเผาป่ารกชัฏ เพื่อใช้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมแล้วไม่สามารถดับไฟได้ ทำให้แผ่นดินถูกไฟเผาจนสุกกลายเป็นดินสอพองสีขาว หนุมานต้องไปขอความช่วยเหลือจากพระรามให้ยิงศรพรหมมาสดร์เพื่อให้ฝนตกในเมืองลพบุรี ศรพรหมมาสดร์ของพระรามยิงมาตกในเมืองลพบุรีทำให้ฝนตกหนัก เกิดน้ำท่วมใหญ่ทำให้ที่ราบกลายเป็นทะเล บริเวณที่ศรพรหมมาสดร์ตกเรียกชื่อว่าทุ่งพรหมมาสดร์ บริเวณน้ำท่วมใหญ่จนเป็นทะเลเรียกชื่อว่า ทะเลชุบศร เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

--โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

--โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภากฎมิตาสนตร์ ชื่อนามเมืองลพบุรี

8. เรื่องเขาพระนางจันทรหรือเขาวงพระจันทร์ เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานเรื่องนี้มีต้นเค้าจากวรรณกรรมรามเกียรติ์ เมื่อพระรามให้ยิงศรพรหมมาสดร์เพื่อให้ฝนตกในเมืองลพบุรี ศรพรหมมาสดร์ของพระรามยิงมาตกในเมืองลพบุรีทำให้ฝนตกหนัก เกิดน้ำท่วมใหญ่จนกลายเป็นทะเล ทำให้บริเวณเทือกเขาที่นางศรีประจันต์และบริวาร กลายสภาพเป็นเกาะกลางทะเล ชาวบ้านจึงเรียกบริเวณนี้ว่าเขาพระนางจันทรหรือเขาวงพระจันทร์ เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

--โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ, ศาสนา และความรัก

--โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภากฎมิตาสนตร์ ชื่อนามเมืองลพบุรี

9. เรื่องท้าวกกขนาก เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานเรื่องนี้ มีต้นเค้ามาจากวรรณกรรมรามเกียรติ์ กล่าวถึงท้าวกกขนากต้องศรพระราม ถูกสาปให้ตรึงอยู่บนพื้นถ้าเขาวงพระจันทร์ จะพ้นคำสาปเมื่อใช้น้ำส้มสายชูมารดลูกศร ท้าวกกขนากมีธิดาสาวสวยชื่อนางศรีประจันต์ มีศรัทธาแรงกล้าในพุทธศาสนา ตั้งใจทอผ้าถวายพระศรีอาริยมตไตรย นางศรีประจันต์มีศรัทธาเป็นชายหนุ่มที่มีวิชาอาคม ในเวลาต่อมาพระเจ้ากรุงจีนเดินทางโดยเรือสำเภาเข้ามาค้าขายที่เมืองลพบุรี พบกับนางศรีประจันต์เกิดความรัก จึงไปสว่ขอโดยสัญญาว่าจะนำขันหมากเป็นทรัพย์สินเงินทองและน้ำส้มสายชูจำนวนมาก ท้าวกกขนากตกลงให้ลูกสาวแต่งงานกับพระเจ้ากรุงจีน เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

--โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ, ศาสนา และความรัก

--โลกทัศน์ด้านประเพณีเกี่ยวกับการแต่งงาน และการเคารพบรรพชน

10. ขันหมากเจ้ากรุงจีน เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เรื่องกล่าวถึงชายหนุ่มที่มีวิชาอาคมซึ่งเป็นคนรักของนางศรีประจันต์ ทราบว่าพระเจ้ากรุงจีนกำลังเดินทางโดยเรือสำเภามาสว่ขอนางศรีประจันต์ จึงชวนนางศรีประจันต์หลบหนีการแต่งงาน ด้วยความกตัญญู

ต่อบิดา นางศรีประจันตร์ไม่ยอมหนีการแต่งงานไปกับคนรัก เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 3 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับความรัก
- โลกทัศน์ด้านแนวคิดคติสอนใจเกี่ยวกับความกตัญญู และค่านิยมสตรี
- โลกทัศน์ด้านประเพณีเกี่ยวกับการแต่งงาน และการเคารพบรรพชน

11. เรื่องเขาคะพานาค เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานเรื่องนี้ กล่าวถึงนางศรีประจันตร์หญิงสาวที่กตัญญูต่อบิดา จึงไม่ยอมหนีตามคนรัก แต่ให้คนรักไปพบบิดาเพื่อขอร้องแต่งงานตามประเพณี ท้าวภักขนาทิดามีเงื่อนไขให้ชายหนุ่มสร้างสะพานเงิน สะพานทอง สะพานนาค รับนางศรีประจันตร์ไปแต่งงาน แต่ชายหนุ่มเพิ่งสร้างสะพานนาคแล้วเสร็จเรือสำเภาของพระเจ้ากรุงจีน ที่มาสู่นางศรีประจันตร์ก็เดินทางมาถึงชายทะเลเมืองลพบุรี เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 3 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และความรัก
- โลกทัศน์ด้านแนวคิดคติสอนใจเกี่ยวกับค่านิยมสตรี
- โลกทัศน์ด้านประเพณีเกี่ยวกับการแต่งงาน และการเคารพบรรพชน

12. เรื่องห้วยมูล เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานเรื่องนี้ กล่าวถึง พระเจ้ากรุงจีนนำเรือสำเภามาถึงอ่าวเมืองลพบุรี ใกล้ถึงเกาะเขาวงพระจันทร์ เกิดอาเพศ ลูกเรือป่วยท้องร่วง ถ่ายอุจจาระลงทะเล จึงเรียกสถานที่บริเวณว่า ห้วยขี้ เนื่องจากมีกองหินลักษณะคล้ายก้อนอุจจาระเรียงรายในบริเวณนั้นเต็มไปหมด ภายหลังทางราชการได้เปลี่ยนชื่อเป็น ห้วยมูล เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และความรัก
- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับธรรมชาติและสภาพภูมิศาสตร์ท้องถิ่น

13. เรื่องเขากินโจนและเขากินแล เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานเรื่องนี้ สืบเนื่องจากคนรักนางศรีประจันตร์ ที่มีวิชาอาคมเห็นเรือสำเภาบรรทุกขันทองของพระเจ้ากรุงจีนเดินทางมาถึง เกิดความหึงหวงจึงแปลงกายเป็นจระเข้ใหญ่เข้าโจมตีเรือสำเภาจนจมทะเล ลูกเรือต่างกระโจนหนีลงน้ำขึ้นไปบนภูเขาตูดเรืออัปปาง จึงเรียกสถานที่นี้ว่า เขากินโจนและเขากินแล เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และความรัก
- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

14. เรื่องบางขันหมาก เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานเรื่องนี้กล่าวถึง เหตุการณ์เรือสำเภาพระเจ้ากรุงจีนอัปปาง ทำให้สิ่งของมีค่าที่พระเจ้ากรุงจีนเตรียมมาใช้เป็นขันหมากสู่นางศรีประจันตร์ ลอยไปจมลงใต้ทะเล บริเวณจึงเรียกว่า บางขันหมาก เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และความรัก
- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

15. เรื่องเขาพับผ้า เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหาของนิทานเรื่องนี้ เนื่องจากเหตุการณ์เรือสำเภาพระเจ้ากรุงจีนอัปปาง ผ้าแพรพรรณที่เป็นหนึ่งในสิ่งของมีค่า ที่พระเจ้ากรุงจีนเตรียมมาใช้เป็นขันหมาก ลอยไปตามน้ำทะเล บริเวณที่ผ้าแพรพรรณลอยมาจมลงใต้ทะเล เรียกว่า เขาพับผ้า เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และความรัก

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

16. เรื่องเขาแก้ว เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานเรื่องนี้ เนื่องจากเหตุการณ์เมื่อเรือสำเภาพระเจ้ากรุงจีนอัปปาง แก้วแหวนเงินทองอันมีค่า ที่พระเจ้ากรุงจีนเตรียมมาใช้เป็นขันหมาก ลอยไปตามน้ำทะเล บริเวณที่ผ้าแพรพรรณลอยมา จมลงใต้ท้องทะเล เรียกว่า เขาแก้ว เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และความรัก

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

17. เรื่องเขาตะกร้า เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหาของนิทานเรื่องนี้ เนื่องจากเหตุการณ์เรือสำเภาพระเจ้ากรุงจีนอัปปาง ตะกร้าที่เตรียมมาใส่ของที่พระเจ้ากรุงจีนใช้เป็นขันหมาก ลอยไปตามน้ำทะเล บริเวณที่ตะกร้าลอยมาจมลงใต้ท้องทะเลเรียกว่า เขาตะกร้า เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และความรัก

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

18. เรื่องเขาขมบูต เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหาของนิทานเรื่องนี้ เนื่องจากเหตุการณ์เรือสำเภาพระเจ้ากรุงจีนอัปปาง ขนมนมเนยที่พระเจ้ากรุงจีนเตรียมมาใช้เป็นขันหมาก ลอยไปตามน้ำทะเล บริเวณที่ขนมนมเนยลอยมาจมลงใต้ท้องทะเล ขนมหกลายหินเมื่อหยิบก้อนหินมาดมจะมีกลิ่นบูตเน่าเสีย ชาวบ้านจึงเรียกบริเวณนั้นว่า เขาขมบูต เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และความรัก

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

19. เรื่องเขาตะเพา เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานนี้ เนื่องจากเหตุการณ์เมื่อเรือสำเภาพระเจ้ากรุงจีนอัปปาง จมทะเลทางทิศเหนือของเขาวงพระจันทร์ มองระยะไกลจะเห็นเรือสำเภาล่มตะแคงอยู่ ชาวบ้านจึงเรียกบริเวณนี้ว่า เขาตะเพา เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และความรัก

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับชื่อนามเมืองลพบุรี

20. เรื่องเขาจระเข้ เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานเรื่องนี้กล่าวถึงจระเข้ใหญ่ ที่เกิดจากการแปลงกายของชายคนรักของนางศรีประจันท์ที่มีวิชาอาคม เห็นเรือสำเภาบรรทุกขันหมากมาสู่ขอนางศรีประจันท์ จึงเกิดหึงหวง หลังจากเรือสำเภาพระเจ้ากรุงจีน

อับปาง ด้วยแรงพายุบาททำให้จะเข้กลายเป็นหิน เหมือนคอยเฝ้าเรือสำเภาล่มของพระเจ้ากรุงจีน อยู่ชั่วกาลปาวสาน เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และความรัก
- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

21. เรื่องศาลลูกศร เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” มีต้นเค้ามาจากวรรณกรรมรามเกียรติ์ เนื่องจากพระรามยิงศรพรหมมาسترให้ฝนตกในเมืองลพบุรี ทำให้ฝนตกหนักเกิดน้ำท่วมใหญ่จนเมืองลพบุรีกลายเป็นทะเล จำเนียรผ่านมาสภาพภูมิศาสตร์ลพบุรีเปลี่ยนแปลงไป น้ำในทะเลขุบศรลดลงกลายเป็นที่ราบลุ่ม ชาวเมืองลพบุรีจึงนำศรพรหมมาสเตอร์มาประดิษฐานไว้ในอ่างน้ำที่ ศาลลูกศร เชื่อกันว่าเมื่อใดที่น้ำในอ่างแห้ง จะเกิดอาเพศไฟไหม้ใหญ่ในเมืองลพบุรี เนื้อหานิทานเรื่องนี้ สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และความรัก
- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

22. เรื่องท้าวโคตรตะบอง เขาวงกตและบ้านเช่า เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานเรื่องนี้ มาจากวรรณกรรมรามเกียรติ์ กล่าวถึงท้าวโคตรตะบองเป็นน้องชายท้าวกกขนาก ยักษ์ที่ต้องศรพระรามตรึงอยู่บริเวณพื้นถ้ำเขาวงกตพระจันทร์ ท้าวโคตรตะบองดื่มน้ำศักดิ์สิทธิ์จากหนองน้ำทิพย์ ทุกวันแรม 15 ค่ำ ทำให้ล่องหนหายตัวได้ แอบเข้าไปในหมู่บ้านจับคนที่เดินทางมาท่องเที่ยวทำบุญที่เขาวงกตกิน จนผู้คนในหมู่บ้านร่อยหรอไป บ้านเขาวงกตที่เคยมีความสุขกลายเป็นหมู่บ้านที่เต็มไปด้วยความเศร้าโศกจนถูกขนานนามว่าบ้านเศร้าเพราะการล้มตายของญาติมิตร ภายหลังทางราชการได้เขียนชื่อใหม่ว่า บ้านเช่า เนื้อหานิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และความรัก
- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

23. เรื่องพระยาแกรก เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานมีต้นเค้าจากท้าวโคตรตะบองน้องชายท้าวกกขนาก ดื่มน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่หนองน้ำทิพย์ ทุกวันแรม 15 ค่ำ ทำให้ล่องหนหายตัวได้ แอบไปจับผู้คนในหมู่บ้านกิน ทำให้คนในหมู่บ้านที่เคยสงบสุขเป็นหมู่บ้านที่โศกเศร้า ชาวบ้านจึงป่าวประกาศหาผู้วิเศษมาช่วยปราบยักษ์กินคน ในที่สุดชาวบ้านก็พบคนดีมีวิชาอาคม แต่รูปร่างหน้าตาตามอัปลักษณ์ชื่อว่า ทุกขตะพร้อมด้วยม้าแกลบแสนรู้คู่ใจ รับอาสาเดินทางไปปราบยักษ์กินคนได้สำเร็จ คืนความสุขกลับมาสู่ประชาชน ชาวบ้านจึงขนานนามใหม่ให้ทุกขตะและม้าแกลบคู่ใจว่า พระยาม้าแกลบ ต่อมาภายหลังผู้คนเรียกชื่อเป็นพระยาแกรก นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และความรัก
- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

24. เรื่องโพธิ์ผีให้ เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เรื่องสืบเนื่องมาจากท้าวโคตรตะบองดื่มน้ำศักดิ์สิทธิ์จึงล่องหนหายตัวได้ จับคนที่เดินทางผ่านเขาวงกตกิน เนื้อหานิทานเรื่องนี้กล่าวถึงทุกขตะ ชายอัปลักษณ์ยากจนพร้อมด้วยม้าแกลบแสนรู้คู่ใจ อาศัยใต้ต้นโพธิ์ชายป่าที่มี

ภูตผีปิศาจ ไม่มีบ้านพักอาศัย รับจ้างนำทางคนเดินทางผ่านป่าดงดิบเมืองลพบุรี เมื่อมีประกาศหาผู้พิเศษช่วยปราบยักษ์กินคน ชาวบ้านเห็นว่าทุกขตะและม้าแกลบคงเป็นผู้พิเศษ เพราะสามารถอาศัยอยู่ใต้ต้นไม้โพธิ์ผิง ที่ชาวบ้านได้ยินเสียงร้องไห้คร่ำครวญหลอกลอน จนชาวบ้านเรียกบริเวณนี้ว่า โพธิ์ผิงให้ นิทานเรื่องนี้ สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และผีสาปเทวดา

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

25. เรื่องบางพุทไธ เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” สืบเนื่องมาจากการประกาศหาผู้พิเศษมาช่วยปราบยักษ์กินคน ชาวบ้านเห็นว่าทุกขตะและม้าแกลบแสนรู้คู่ใจต้องเป็นผู้พิเศษ เนื้อหานิทานเรื่องนี้กล่าวถึง เจ้าเมืองลพบุรีเห็นรูปร่างหน้าตาอัปลักษณ์ของทุกขตะแล้วไม่เชื่อมั่น จึงลองภูมิให้ทุกขตะเณรมิตแม่น้ำให้ไหลย้อนขึ้นมายู่บนเนินเขา ทุกขตะจึงพาเจ้าเมืองมาแหวกจอกแหนหลังที่ปักของเขา เจ้าเมืองเห็นร่องน้ำเล็กๆ ก็จึงอุทานด้วยความสมเพชว่า พุทไธเอ๋ย สิ้นเสียงอุทาน ร่องน้ำเล็กๆ ได้กลายเป็นแม่น้ำใหญ่ ต่อมาภายหลังเรียกกันว่า แม่น้ำบางพุทไธ นิทานเรื่องนี้ สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และผีสาปเทวดา

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

26. เรื่องแม่น้ำลพบุรี โกงธนู เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหา สืบเนื่องมาจากการประกาศหาผู้พิเศษมาช่วยปราบท้าวโคตรตะบอง ยักษ์กินคน ชาวบ้านต่างเห็นว่าทุกขตะและม้าแกลบแสนรู้คู่ใจต้องเป็นผู้พิเศษ แต่เจ้าเมืองเห็นรูปร่างหน้าตาอัปลักษณ์จึงไม่เชื่อมั่น เนื้อหานิทานเรื่องนี้กล่าวถึง เจ้าเมืองลพบุรีลองภูมิอีกครั้ง ให้ทุกขตะเปลี่ยนทางเดินแม่น้ำกาหลง ให้ไหลย้อนเข้ามาในเมืองลพบุรี ทุกขตะและม้าแกลบขอเวลา 3 วัน เดินทางไปทำพิธีถอนหญ้าแพรกมาทำเป็นสายธนู ยิงต้นหญ้าแพรกไปตกบริเวณปากน้ำกาหลง (แม่น้ำเจ้าพระยาช่วงจังหวัดสิงห์บุรี) ทำให้เกิดอัศจรรย์แผ่นดินเลื่อนลั่นน้ำในแม่น้ำกาหลง ไหลบ่าเข้ามาทางท่าวัง ผ่านเมืองลพบุรี โพธิ์เก้านต้น โกงธนู บ้านแพรก ไปบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยาอีกครั้งที่พระนครศรีอยุธยา เรียกแม่น้ำสายนี้ว่า แม่น้ำลพบุรี และบริเวณที่ถอนต้นหญ้าแพรกมาทำสายธนูยังเรียกว่า บ้านแพรกและโกงธนู นิทานเรื่องนี้ สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

27. เรื่องบ้านดาบ เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” “สืบเนื่องมาจากกิตติศัพท์ของผทุกขตะและม้าแกลบแสน มาช่วยปราบท้าวโคตรตะบองยักษ์กินคน เป็นที่ประจักษ์แก่เจ้าเมืองลพบุรีและชาวบ้าน เนื้อหานิทานเรื่องนี้กล่าวถึง ความศรัทธาของประชาชนต่างช่วยกันจัดหาอาวุธ ช่วยกันตีดาบขึ้นดีจำนวนมากมาย เพื่อระดมกำลังกองทัพไปช่วยทุกขตะปราบท้าวโคตรตะบองยักษ์กินคน แต่ทุกขตะกลับขอเดินทางไปปราบยักษ์โดยลำพังกับม้าแกลบแสนรู้คู่ใจ ดาบที่เตรียมไว้เป็นจำนวนมากจึงยังคงอยู่ที่หมู่บ้านมิได้นำไปช่วยปราบยักษ์ ชาวบ้านจึงเรียกสถานที่ผลิตอาวุธแห่งนี้ว่า บ้านดาบ จนทุกวันนี้ นิทานเรื่องนี้ สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

28. เรื่องตะลุง เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื่องมาจากกิตติศัพท์ของผู้วิเศษทุกขตะและม้าแกลบแสนรู้คู่ใจ มาช่วยปราบท้าวโคตรตะบองยักษ์กินคน เป็นที่ประจักษ์แก่เจ้าเมืองลพบุรีและชาวบ้าน เนื้อหานิทานเรื่องนี้กล่าวถึง พวกส่วยเลียงช้างศัรธาทุกขตะและม้าแกลบแสนรู้คู่ใจ ช่วยกันระดมกองทัพช้างจำนวนมากไปช่วยทุกขตะปราบท้าวโคตรตะบองยักษ์กินคน บริเวณที่รวมพลกองทัพช้างจึงเรียกว่า ตะลุง ตามชื่อเสาดะลุงที่ใช้ล่ามช้าง นิทานเรื่องนี้ สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

29. เรื่องโพธิ์น้ำอบ สระแก้ว เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทาน เนื่องมาจากการเดินทางไปปราบท้าวโคตรตะบองยักษ์กินคน ครั้นนี้ ทุกขตะก็ยังไม่ได้กำหนดวิธีปราบยักษ์ว่าจะใช้วิธีการใด นิทานตอนนี้นักกล่าวถึง ทุกขตะและม้าแกลบแสนรู้คู่ใจเดินทางมาหยุดพักใต้ต้นโพธิ์เทพสถิตย์ เทพารักษ์รักษาต้นโพธิ์มาเข้าฝัน ให้ไปงมลูกแก้ววิเศษในสระแก้ว ดั้นขึ้นมาทุกขตะไปที่สระดังกล่าวตามความฝัน งามพบผอบลูกแก้วผิด ไม่สามารถนำไปปราบยักษ์ได้ จึงต้องนำผอบลูกแก้วที่งมมาได้กลับไปคืนที่ใต้ต้นโพธิ์ริมสระน้ำ แล้วลงไปงมลูกแก้วใหม่ โดยใช้พานที่โคกล่าพานและขันที่บางขันมารองรับลูกแก้ววิเศษนำไปปราบยักษ์ นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

30. เรื่องท่าเรือจอด เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื่องมาจากการเดินทางไปหาลูกแก้ววิเศษ เพื่อใช้เป็นศาสตราวุธไปปราบท้าวโคตรตะบองยักษ์กินคน เนื้อหานิทานเรื่องนี้กล่าวถึง ทุกขตะและม้าแกลบแสนรู้คู่ใจจึงลงเรือที่ท่าเรือไปสระแก้วได้ลูกแก้ววิเศษ เตรียมตัวเดินทางไปปราบยักษ์ สถานที่จอดเรือของทุกขตะจึงเรียกว่า ท่าเรือจอด มาจนถึงปัจจุบัน นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

31. เรื่องถนนแค ถนนใหญ่ เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานกล่าวถึง ทุกขตะและม้าแกลบแสนรู้คู่ใจ ได้ลูกแก้ววิเศษออกเดินทางไปปราบยักษ์ เส้นทางผ่านสะพานอิฐ ถนนแคบก้นดาร์จึงเปลี่ยนทางใหม่ ผ่านทางแคบสู่ถนนใหญ่กว่าเดิม ผ่านคอกกระบือ มุ่งเข้าป่า จนใกล้ค่ำชาวบ้านรู้ข่าวการเดินทางไปปราบยักษ์ มาต้อนรับและเชิญให้พักที่โคกกระเทียม ส่วนถนนแคและถนนใหญ่ในอดีตปัจจุบันคือ ถนนแคและถนนใหญ่ นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับธรรมชาติ, สภาพภูมิศาสตร์, ชื่อนามเมือง และคมนาคม,

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ และชื่อนามเมืองลพบุรี

32. เรื่องโคกกระเทียม เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” ใจความว่า ช่วงเวลาใกล้ค่ำ ชาวบ้านรู้ข่าวทุกขตะและม้าแกลบแสนรู้คู่ใจ เดินทางไปปราบยักษ์ จึงมาต้อนรับ และเชิญให้พัก เนื้อหานิทานเรื่องนี้กล่าวถึง ชาวบ้านเตรียมเทียนมาจุดในงานเลี้ยงต้อนรับทุกขตะ และม้าแกลบแสนรู้ให้สว่างไสว ครั้นถึงเวลาพลบค่ำกลับไม่ได้จุดเทียน เพราะว่าแสงจากลูกแก้ววิเศษ ของทุกขตะส่องแสงสว่างราวกับกลางวัน ชาวบ้านจึงนำเทียนที่เตรียมมา วางกองทิ้งไว้ จนกลายเป็น เนินสูงเรียกว่าโคกเทียน เวลาต่อมา มีการออกเสียงเป็นโคกเทียม และโคกกะเทียม จนถึงปัจจุบัน นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม, และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภิปุทธิพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

33. เรื่องเขาสาริกา เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” กล่าวถึงเรื่องราว การเดินทางของทุกขตะและม้าแกลบแสนรู้คู่ใจ ระหว่างทางพบกับนกสาริกาแสนรู้ ช่วยนำทางไปถึง ถ้ำคูหาสวรรค์ของท้าวโคตรตะบอง นกสาริกาใช้อุบายทำหายท้าวโคตรตะบอง ออกมารบกับทุกขตะ ต่อมาเรียกภูเขาแห่งนี้ว่าเขาสาริกา นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม, และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภิปุทธิพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

34. เรื่องเขาสนามแฉ่ง เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เมื่อนกสาริกา อธิบายทำหายท้าวโคตรตะบองมารบกับทุกขตะสำเร็จ เนื้อหานิทานกล่าวถึง ทุกขตะใช้อุบายหลอก ให้ท้าวโคตรตะบองโกรธ ใช้กระบองไล่ตีแต่ไม่ถูกทุกขตะ ทำให้เพชรที่ประดับกระบองหลุดกระเด็น ในสมรภูมิกลายเป็นต้นตะบองเพชร เศษไม้กระบองที่แตกกระจายไปทั่ว กลายเป็นต้นไม้เรียกชื่อว่า ต้นโคตรตะบองหรือต้นจันทน์ขาว บริเวณสมรภูมิการต่อสู้ สว่างไสวไปด้วยแสงลูกแก้ววิเศษของทุกขตะ ชาวบ้านจึงเรียกสมรภูมิตั้งนี้ว่า เขาสนามแฉ่ง หรือเขาสนามแฉ่งในปัจจุบัน นิทานเรื่องนี้สะท้อน โลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม, และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภิปุทธิพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

35. เรื่องคลองโคตรตะบอง เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหา นิทานเรื่องนี้กล่าวถึง ทุกขตะใช้อุบายหลอกล่อหนีล่อหลอกให้ท้าวโคตรตะบองโกรธ ใช้กระบองไล่ตี พื้นดินพื้นน้ำจนเหนื่อย แต่ทำอะไรไม่ได้ บริเวณพื้นดินในลพบุรี ถูกท้าวโคตรตะบองใช้กระบองตีจน พื้นดินกลายเป็นร่องลึก กลายเป็นคลองภายหลังจากการเสร็จสิ้นการสู้รบ ชาวบ้านจึงเรียกชื่อคลองนี้ว่า คลองโคตรตะบอง นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม, และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภิปุทธิพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

36. เรื่องโพธิ์เก้านั่น เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานเรื่อง นี้กล่าวถึง ทุกขตะตั้งใจล่อหลอกให้ท้าวโคตรตะบองโกรธ ตามไปยังหนองน้ำบริเวณโพธิ์กะมิเพราะ เป็นชัยภูมิที่ทุกขตะคุ้นเคย ท้าวโคตรตะบองใช้กระบองตีตามพื้นดิน พื้นน้ำ ต้นไม้ โดยเฉพาะต้นโพธิ์

เหลือแต่กิ่งก้านไม่มีใบ หลังการต่อสู้ครั้งนี้ชาวบ้านจึงเรียกว่าต้นโพธิ์บริเวณนั้นว่าโพธิ์กะตัน ต่อมา กลายเป็นโพธิ์เก่าตัน นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม, และชื่อนามเมือง
- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

37. เรื่องฟ้าลงทัณฑ์ เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหากล่าวว่า ในที่สุดทุกขะก็ล่อหลอกท้าวโคตรตะบองไปติดหล่มในหนองน้ำ ไม่สามารถขึ้นมาได้ ทุกขะใช้ ลูกแก้ววิเศษล่อฟ้าผ่าท้าวโคตรตะบอง ก่อนตายท้าวโคตรตะบองกล่าวอาฆาตด้วยความแค้นที่เสียที่ มนุษย์ ใจความนิทานท้าวโคตรตะบองกล่าวว่า แม้เสียชีวิตแล้วก็จะไม่ยอมตาย เนื้อหนังของท้าวโคตรตะบองถ้าหล่นลงน้ำจะเป็นปลิง เลือดกระจายไปบนอากาศจะกลายเป็นยุ้ง กระดูกถ้ำลงน้ำจะเป็นจระเข้ คอยไล่กินเลือดเนื้อมนุษย์ชั่วกับชั่วกลับ ต่อมาชาวบ้านเรียกหนองน้ำที่ท้าวโคตรตะบอง ถูกฟ้าผ่าตายว่า หนองน้ำฟ้าลงทัณฑ์หรือฟ้าลงมัน นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม, และชื่อนามเมือง
- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

38. เรื่องโพธิ์เทพประสิทธิ์ เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหา นิทานเรื่องนี้ กล่าวถึงเหตุการณ์หลังจากทุกขะใช้ลูกแก้ววิเศษ ล่อฟ้าผ่าท้าวโคตรตะบองตายแล้ว ชาวบ้านได้เรียกชื่อบริเวณต้นโพธิ์ ที่สถิตของเทวดาซึ่งมาบอกเคล็ดวิชาให้ปราบยักษ์ว่า โพธิ์เทพสถิต หรือโพธิ์เทพประสิทธิ์ เพื่อรำลึกถึงวีรกรรมของทุกขะและม้าแกลบแสนรู้คู่ใจ นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม, และชื่อนามเมือง
- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

39. เรื่องโพธิ์โกรน โพธิ์งาม เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหา นิทานเรื่องนี้ สืบเนื่องจากเหตุการณ์หลังจากทุกขะใช้ลูกแก้ววิเศษ ล่อฟ้าผ่าท้าวโคตรตะบองแล้ว ทำให้ต้นไม้บริเวณที่ถูกฟ้าผ่ารวมทั้งต้นโพธิ์ใบไม้ร่วงหมด ชาวบ้านจึงเรียกบริเวณนั้นว่า “ต้นโพธิ์โกรน” ต่อมาเรียก “โพธิ์โกรน” และภายหลังได้เรียกชื่อใหม่ เป็น “โพธิ์งาม” เหตุผลว่าเป็นมงคล นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม, และชื่อนามเมือง
- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

40. เรื่องพระยาแกรกครองเมือง เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหานิทานเรื่องนี้กล่าวถึง ทุกขะเมื่อเสร็จศึกปราบยักษ์กินคน รบชนะท้าวโคตรตะบองแล้วก็ กลับไปใช้ชีวิตสงบสุขเรียบง่ายที่ “โพธิ์ผีไห้” ตามเดิมกับ ม้าแกลบคู่ใจ ทว่าวีรกรรมปราบยักษ์กินคน คงอยู่ในความทรงจำของชาวลพบุรี เมื่อเจ้าเมืองคนเก่า ถึงแก่กรรม ประชาชนจึงเชิญทุกขะเป็นเจ้าเมืองลพบุรี เรียกชื่อว่าพระยาแกรกหรือพระยาม้าแกลบ นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภิปุทธิพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

41. เรื่องวัดตำนานดินดำเมืองลพบุรี เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” หลังจากพระยาแกรกครองเมืองลพบุรีแทนเจ้าเมืองคนเก่าแล้ว มุ่งมั่นพัฒนาบ้านเมืองให้สงบสุข เนื่องจากพื้นดินเมืองลพบุรีมีแต่ดินสีขาวที่ถูกหนุมานจุดไฟเผา กับดินสีแดงจากเลือดควายทรพีที่พาลีสंहาร ไม่สามารถปลูกข้าวพืชผล เนื้อหานิทานตอนนี้กล่าวถึง พระยาแกรกมุ่งพัฒนาเมืองให้เป็นแหล่งเกษตรกรรมในเมืองลพบุรี โดยใช้ลูกแก้ววิเศษเปลี่ยนดินสีขาวและดินสีแดงเป็นดินสีดำใช้เพาะปลูกได้ดี ปัจจุบันดินทางทิศใต้เมืองลพบุรีจึงเป็นสีดำ ทิศเหนือเมืองลพบุรีเป็นดินสีแดง ส่วนในตัวเมืองลพบุรีเป็นดินสีขาว นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภิปุทธิพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

42. เรื่อง วัดสำราญและวัดเขาวงกต เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” หลังจากพระยาแกรกครองเมืองลพบุรีและพัฒนาบ้านเมืองให้สงบสุข สร้างแหล่งเกษตรกรรมในเมืองลพบุรี เปลี่ยนดินสีขาวและดินสีแดงเป็นดินสีดำใช้เพาะปลูกได้ดี เนื้อหานิทานเรื่องนี้กล่าวถึงพระยาแกรกสร้างวัดอุทิศส่วนกุศลให้ท้าวโคตรตะบอง และชาวบ้านที่ถูกฆ่าตาย ชื่อวัดสำราญอยู่บริเวณฟ้าลงทนต์หรือฟ้าลงมัน และวัดเขาวงกต ซึ่งฝั่งซ้ายของท้าวโคตรตะบองไว้ที่วัดนี้ นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภิปุทธิพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

43. เรื่องตำนานพระปรางค์สามยอด เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “ตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด” หลังจากพระยาแกรกครองเมืองลพบุรีด้วยความสุข เนื้อหานิทานเรื่องนี้กล่าวถึง พระยาแกรกสร้างศาสนสถานบนเนินดินสูงเด่นเป็นสง่า ด้วยศิลาแลงหรือศิลาแดงขนาดใหญ่ สันนิษฐานว่าขนมาจากเมืองศรีเทพ วางซ้อนกันสูงขึ้นไปอย่างน่าอัศจรรย์ เนื้อหานิทานเรื่องนี้กล่าวถึง สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภิปุทธิพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

44. เรื่องสระมนโรร่า เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภท “นิยายปรัมปรา” เนื้อหาเนื่องจากพระยาแกรกสร้างศาสนสถานปรางค์สามยอดบนเนินดินสูงเด่นเป็นสง่า ด้วยศิลาแลงหรือศิลาแดงขนาดใหญ่ นิทานเรื่องนี้กล่าวถึงการใช้คนงานจำนวนมาก ขุดดินบริเวณทิศตะวันตกของศาสนสถานห่างไปราว 300 เมตร เป็นหลุมลึกประมาณ 250 เมตร ความลึกประมาณ 60 เมตร นำดินไปถมเป็นเนินสูงก่อสร้างศาสนสถาน ชาวลพบุรีเรียกบริเวณนี้ว่า “สระมนโรร่า” เพราะสันนิษฐานมีช่างก่อสร้างมาจากภาคใต้ นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภิปุทธิพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

ผู้วิจัยเลือกนิทานพื้นบ้านลพบุรี ที่เผยแพร่ทางระบบยูทูป (You Tube) จำนวน 12 เรื่อง ได้ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการติดตามสื่อบันเทิงของประชาชน คัดเลือกนิทานที่มียอดเข้าชมเกิน 25,000 ครั้ง นำมาวิเคราะห์ตามลักษณะเนื้อหา ดังนี้

1. **เรื่องไทยเที่ยวไทย ตอนพาเที่ยวลพบุรี ถึงศาลพระกาฬ** เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรี ประเภทนิยายปรัมปรา มีเนื้อหาเล่าตำนานลิงป่าซึ่งเป็นลูกหลาน ไพโรพลของหนุมานที่อาศัยในใจกลางเมืองลพบุรี มีที่พักอาศัยศาลพระกาฬ จำนวนผู้เข้าชม 482,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี ใช้พิธีกรชาย-หญิง 4 คน ดำเนินรายการ บรรยายให้เสียง ปรากฏตัวให้เห็นเป็นระยะ ช่วงการเล่าเรื่องดำเนินรายการในรูปแบบสารคดี มีการใช้ภาพนิ่ง, ภาพเคลื่อนไหว, ตัวอักษรและเสียงประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง
- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

2. **เรื่องนิทานเล่าเรื่องพระร่วงเมืองละโว้** เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทนิยายปรัมปรา ตำนานพระร่วงบุตรนายคงเครา ส่งส่วยน้ำจากทะเลชุบศรไปให้ขอม จำนวนผู้เข้าชม 154,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี ใช้นักแสดงเรื่องหญิง 1 คน บรรยายให้เสียง โดยไม่ปรากฏตัว ในระหว่างการเล่าเรื่องมีภาพนิ่ง, ภาพเคลื่อนไหว, ตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง
- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

3. **เรื่องเขาสมอคอน** เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทนิยายปรัมปรา เป็นตำนานฤาษีผู้ทรงภูมิความรู้ มีวิทยาคม มีความเชื่อกันว่าเป็นพระอาจารย์ของกษัตริย์และเจ้าชายหลายพระองค์ในอาณาจักรต่างๆ บนดินแดนสุวรรณภูมิ จำนวนผู้เข้าชม 123,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่องชาย 1 คน บรรยายให้เสียง โดยไม่ปรากฏตัวให้เห็นในระหว่างการเล่าเรื่องมีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับการศึกษา
- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

4. **เรื่องกระจกกด้านตอนลพบุรี** เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทนิยายปรัมปรา เรื่องตำนานลิงลพบุรี ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ จำนวนผู้เข้าชม 61,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่องหญิง 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัว ในระหว่างการเล่าเรื่อง มีภาพนิ่ง, ภาพเคลื่อนไหว, เพลงและตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

- โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง
- โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

5. **เรื่องเปิดปม : ลิงลพบุรี** เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทนิยายปรัมปรา ตำนานลิงลพบุรี ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ จนมาอาศัยอยู่ที่ศาลพระกาฬมีวิถีชีวิตร่วมกับชุมชนอย่างน่าอัศจรรย์ เป็นผลมาจากตำนานความเชื่อจากอดีตจนถึงปัจจุบันว่าลิงลูกหลานเจ้าพ่อพระกาฬ จำนวนผู้เข้าชม 45,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่องชาย 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัว ในระหว่างการเล่าเรื่องมีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

6. **เรื่องทุ่งพรมหาสัตว์** เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทนิยายปรัมปรา เป็นตำนานเรื่องราวอันเกี่ยวเนื่องกับการสู้รบในวรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ อาณาเขตของเทพศาสตราวุธทำให้เกิดเพลิงเผาผลาญเมืองลพบุรีราบ จนกลายเป็นทุ่งทุ่งกว้างใหญ่ 37,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่องชาย 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัวในระหว่างการเล่าเรื่อง มีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

7. **เรื่องพระราชประวัติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช** เป็นเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด เป็นเรื่องเล่าตามตำนานความเชื่อของคนในพื้นที่ นอกเหนือจากที่มีในประวัติศาสตร์ เช่น ที่มาของพระนามเกิดจากพระองค์แสดงปาฏิหาริย์ให้คนเห็นว่ามี 4 พระกร เป็นต้น จำนวนผู้เข้าชม 882,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่องชาย 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัว ในระหว่างการเล่าเรื่อง มีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

8. **เรื่องธรณีสูบที่ลพบุรี (กรรม) หลวงปู่ดู่วัดสะแก (พระอริยสงฆ์)** เป็นเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด เป็นเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องวิญญาณ กฎแห่งกรรม ความศรัทธาของชาวบ้านต่อพระสงฆ์ เป็นความเชื่อของคนในพื้นที่เล่าเรื่องต่อกันมา จำนวนผู้เข้าชม 328,368 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่องชาย 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัวในระหว่างการเล่าเรื่อง มีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

9. **เรื่องวังนารายณ์ลพบุรีสมัยนั้นยิ่งใหญ่เพียงใด** เป็นเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด กล่าวถึงตำนานที่มาของวังนารายณ์ที่นอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในบันทึกประวัติศาสตร์ไทย รวมทั้งมีการใช้กราฟฟิคสร้างภาพจำลองวังนารายณ์ จากจินตนาการตาม

ตำนานเรื่องเล่าผสมผสานกับหลักฐานประวัติศาสตร์ส่วนหนึ่ง แสดงความยิ่งใหญ่ของอาณาจักรและพระราชวังลพบุรี จำนวนผู้เข้าชม 115,901 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่องชาย 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัวในระหว่างการเล่าเรื่อง มีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

10. เรื่องเพลงสมเด็จพระนารายณ์ฯ เป็นเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด ได้นำพระราชประวัติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ที่เป็นเรื่องเล่าตามตำนานความเชื่อของคนในพื้นที่ นอกเหนือจากประวัติศาสตร์ ผสมผสานกับพระราชประวัติสื่อสารเป็นเพลงขับร้องประกอบดนตรี จำนวนผู้เข้าชม 58,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่องชาย 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัว ระหว่างการเล่าเรื่องมีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

11. เรื่องวังนารายณ์ลพบุรี เป็นเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด เป็นเรื่องเล่าเกร็ดประวัติศาสตร์การสร้างพระราชวัง ที่เกี่ยวเนื่องกับพระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชช่วงประสูติ และช่วงทรงมีความสัมพันธ์กับหญิงหลายคน ผสมผสานกับหลักฐานประวัติศาสตร์ส่วนหนึ่ง จินตนาการสร้างเรื่องราวให้เชื่อมโยงพระราชประวัติ ความเป็นมาของพระราชโอรส พระราชธิดา ที่ข้อมูลทางประวัติศาสตร์มิได้กล่าวถึง จำนวนผู้เข้าชม 46,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่องชาย 1 คน บรรยายให้เสียง โดยไม่ปรากฏตัวระหว่างการเล่าเรื่อง มีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

12. เรื่องพระนารายณ์ เป็นเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด เป็นตำนานพระราชประวัติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ที่มีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์แสดงถึงพระบารมีของพระองค์ ทรงยิ่งใหญ่ดุจเทพเจ้าตามความเชื่อของคนไทยอินเดีย จำนวนผู้เข้าชม 28,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่องชาย 1 คน บรรยายให้เสียง โดยไม่ปรากฏตัวระหว่างการเล่าเรื่อง มีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่

-โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง

-โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านลพบุรี และเพื่อวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอในนิทานพื้นบ้านลพบุรีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดวิชาคติชนวิทยา แหล่งข้อมูลเลือกโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจงเป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรี จำนวน 56 เรื่อง ได้แก่ นิทานพื้นบ้านลพบุรีที่ถูกรวบรวมเป็นลายลักษณ์อักษรจัดพิมพ์เผยแพร่แล้วโดยพระครูประภัสร์สุตคุณจำนวน 44 เรื่อง และนิทานพื้นบ้านลพบุรีที่เผยแพร่ในระบบยูทูป (You Tube) จำนวน 12 เรื่อง ดำเนินการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านลพบุรี และเพื่อวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอในนิทานพื้นบ้านลพบุรีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากนิทานพื้นบ้านลพบุรีที่เลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 56 เรื่อง วิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดวิชาคติชนวิทยา

ผู้วิจัยสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนิทานพื้นบ้านลพบุรีทั้งหมด 56 เรื่อง พบว่า โดยภาพรวมเนื้อหานิทานสะท้อนโลกทัศน์ 4 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้านลพบุรี จำนวน 56 เรื่อง สะท้อนโลกทัศน์ด้านวิถีชีวิต เกี่ยวกับธรรมชาติ, อาหาร, สภากฎมิตา, อาชีพ, บ้านเรือน, ศาสนสถาน, ประวัติศาสตร์, คมนาคม, การศึกษา, และการแพทย์
2. นิทานพื้นบ้านลพบุรี จำนวน 3 เรื่อง สะท้อนโลกทัศน์ด้านประเพณี เกี่ยวกับ เกิด, ตาย, แต่งงาน, และเคารพบรรพชน
3. นิทานพื้นบ้านลพบุรี จำนวน 5 เรื่อง สะท้อนโลกทัศน์ด้านแนวคิดคติสอนใจ เกี่ยวกับ ขยัน, เมตตา, เสียสละ, อดทน, เฉลียวฉลาด, กตัญญู, กล้าหาญ, ซื่อสัตย์, ค่านิยมสตรี, และคิดสร้างสรรค์
4. นิทานพื้นบ้านลพบุรี จำนวน 56 เรื่อง สะท้อนโลกทัศน์ด้านความเชื่อ เกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ, ผีसाทเวดา, ศาสนา, และความรัก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนิทานพื้นบ้านลพบุรีทั้งหมด 56 เรื่อง พบว่า เนื้อหานิทานสะท้อนโลกทัศน์ 4 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง สรุปได้ดังนี้

1. เรื่องตำนานเมืองลพบุรี สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 3 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับธรรมชาติ สภากฎมิตา และโลกทัศน์ด้านแนวคิดคติสอนใจเกี่ยวกับความกตัญญู

2. เรื่องตำบลดำทาคิน สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และโลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับธรรมชาติ ภูมิศาสตร์ ชื่อนามเมืองลพบุรี

3. เรื่องบ้านหินสองก้อน และวัดซากเมืองลพบุรี สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 3 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านแนวคิดคติสอนใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์รักษาคำพูดทำตามคำสั่งเจ้านาย โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และโลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ชื่อนามเมือง และประวัติศาสตร์ไทย

4. เรื่องเขาทับควาย สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านแนวคิดคติสอนใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์รักษาคำพูดทำตามคำสั่งเจ้านาย โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และโลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ธรรมชาติ และชื่อนามเมือง

5. เรื่องเมืองดินสอพอง สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และโลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ บ้านเรือน ประชาชน ธรรมชาติ

6. เรื่องเขาสมอคอน สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และโลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับการแพทย์ ภูมิศาสตร์ ธรรมชาติ ชื่อนามเมือง

7. เรื่องทะเลชุบศร สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ และโลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับชื่อนามเมือง

8. เรื่องเขาพระนางจันทน์หรือเขาวงพระจันทร์ สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ, ศาสนา และความรัก และโลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ ชื่อนามเมือง

9. เรื่องท้าวภักขนาท สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ, ศาสนา และความรัก และโลกทัศน์ด้านประเพณีเกี่ยวกับการแต่งงาน การเคารพบรรพชน

10. ขันหมากเจ้ากรุงจีน สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 3 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับความรัก โลกทัศน์ด้านแนวคิดคติสอนใจเกี่ยวกับความกตัญญู ค่านิยมสตรี และโลกทัศน์ด้านประเพณีเกี่ยวกับการแต่งงาน การเคารพบรรพชน

11. เรื่องเขาตะพานาค สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 3 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ ความรัก โลกทัศน์ด้านแนวคิดคติสอนใจเกี่ยวกับค่านิยมสตรี และโลกทัศน์ด้านประเพณีเกี่ยวกับการแต่งงาน การเคารพบรรพชน

12. เรื่องห้วยมูล สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ ความรัก และโลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับธรรมชาติ ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น

35. เรื่องคลองโคตรตะบอง สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

36. เรื่องโพธิ์เก้าต้น สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

37. เรื่องฟ้าลงทัณฑ์ สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

38. เรื่องโพธิ์เทพประสิทธิ์ สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

39. เรื่องโพธิ์โกรน โพธิ์งามสะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

40. เรื่องพระยาแกรกครองเมือง สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

41. เรื่องวัดตำนานดินดำเมืองลพบุรี สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

42. เรื่อง วัดสำราญและวัดเขาวงกต สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

43. เรื่องตำนานพระปรางค์สามยอด สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

44. เรื่องสระมนเระ สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ บ้านเรือน คมนาคม และชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

ผู้วิจัยเลือกนิทานพื้นบ้านลพบุรี ที่เผยแพร่ทางระบบยูทูป (You Tube) จำนวน 12 เรื่อง ได้ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการติดตามสื่อบันเทิงของประชาชน คัดเลือกนิทานที่มียอดเข้าชมเกิน 25,000 ครั้ง นำมาวิเคราะห์ตามลักษณะเนื้อหา ดังนี้

1. เรื่องไทยเที่ยวไทย ตอนพาเที่ยวลพบุรี ลิงศาลพระกาฬ เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรี ประเภทนิยายปรัมปรา มีเนื้อหาเล่าตำนานลิงป่าซึ่งเป็นลูกหลาน ไพร่พลของหนุมานที่อาศัยในใจ

กลางเมืองลพบุรี มีที่พำนักศาลพระกาฬ จำนวนผู้เข้าชม 482,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี ใช้พิธีกรชาย-หญิง 4 คน ดำเนินรายการ บรรยายให้เสียง ปรากฏตัวให้เห็นเป็นระยะ ช่วงการเล่าเรื่องดำเนินรายการในรูปแบบสารคดี มีการใช้ภาพนิ่ง, ภาพเคลื่อนไหว, ตัวอักษรและเสียงประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

2. เรื่องนิทานเล่าเรื่องพระร่วงเมืองละโว้ เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด ตำนานพระร่วงบุตรนาคเศรษฐี ส่งส่วยน้ำให้ขอม จำนวนผู้เข้าชม 154,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี ใช้นักแสดงเรื่องหญิง 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัว ในระหว่างการเล่าเรื่องมีภาพนิ่ง, ภาพเคลื่อนไหว, ตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

3. เรื่องเขาสมอคอน เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด เป็นตำนานภาษาผู้ทรงภูมิความรู้ มีวิทยาคม เชื่อกันว่าเป็นพระอาจารย์ของภิกษุและเจ้าชายหลายพระองค์ในอาณาจักรต่างๆ บนดินแดนสุวรรณภูมิ จำนวนผู้เข้าชม 123,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักแสดงเรื่องชาย 1 คน บรรยายให้เสียง โดยไม่ปรากฏตัวให้เห็นในระหว่างการเล่าเรื่องมีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ การศึกษา โลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

4. เรื่องกระเจกหักด้านตอนลพบุรี เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทนิยายปรัมปรา เรื่องตำนานลพบุรี ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ จำนวนผู้เข้าชม 61,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักแสดงเรื่อง 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัว ระหว่างการเล่าเรื่องมีภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เพลงและตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

5. เรื่องเปิดปม : ลิงลพบุรี เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทนิยายปรัมปรา ตำนานลพบุรี ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ จนมาอาศัยอยู่ที่ศาลพระกาฬมีวิถีชีวิตร่วมกับชุมชนอย่างน่าอัศจรรย์ เป็นผลมาจากตำนานความเชื่อจากอดีตจนถึงปัจจุบันว่าลิงลูกหลานเจ้าพ่อพระกาฬ จำนวนผู้เข้าชม 45,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักแสดงเรื่องชาย 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัว ในระหว่างการเล่าเรื่องมีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

6. เรื่องทุ่งพรมศาสตร์ เป็นนิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทนิยายปรัมปรา เป็นตำนานเรื่องราวอันเกี่ยวเนื่องกับการสู้รบในวรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ อานุภาพของเทพศาสตราวุธทำให้

เกิดเพลิงเผาผลาญเมืองลพบุรีราบ จนกลายเป็นท้องทุ่งกว้างใหญ่ 37,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่อง 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัวในระหว่างการเล่าเรื่อง มีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับบोधิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

7. **เรื่องพระราชประวัติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช** เป็นเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด เป็นเรื่องเล่าตามตำนานความเชื่อของคนในพื้นที่ นอกเหนือจากที่มีในประวัติศาสตร์ เช่น ที่มาของพระนามเกิดจากทรงแสดงปาฏิหาริย์ให้คนเห็นว่ามี 4 พระกร เป็นต้น จำนวนผู้เข้าชม 882,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี ใช้นักเล่าเรื่อง 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัวระหว่างการเล่าเรื่อง มีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับบोधิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

8. **เรื่องธรณีสูบที่ลพบุรี** เป็นเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด เป็นเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องวิญญาณ กฎแห่งกรรม ความศรัทธาของชาวบ้านต่อพระสงฆ์ เป็นความเชื่อของคนในพื้นที่เล่าเรื่องต่อกันมา จำนวนผู้เข้าชม 328,368 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่อง 1 คน บรรยายให้เสียง ไม่ปรากฏตัวระหว่างการเล่าเรื่อง มีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับบोधิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

9. **เรื่องวังนารายณ์ลพบุรีสมัยนั้นยิ่งใหญ่เพียงใด** เป็นเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด กล่าวถึงตำนานที่มาของวังนารายณ์ที่นอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในบันทึกประวัติศาสตร์ไทย รวมทั้งมีการใช้กราฟฟิคสร้างภาพจำลองวังนารายณ์ จากจินตนาการตามตำนานเรื่องเล่าผสมผสานกับหลักฐานประวัติศาสตร์ส่วนหนึ่ง แสดงความยิ่งใหญ่ของอาณาจักรและพระราชวังลพบุรี จำนวนผู้เข้าชม 115,901 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่องชาย 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัวในระหว่างการเล่าเรื่อง มีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับบोधิฤทธิ์พลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

10. **เรื่องเพลงสมเด็จพระนารายณ์ฯ** เป็นเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด ได้นำพระราชประวัติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ที่เป็นเรื่องเล่าตามตำนานความเชื่อของคนในพื้นที่ นอกเหนือจากประวัติศาสตร์ ผสมผสานกับพระราชประวัติสื่อสารเป็นเพลงขับร้องประกอบดนตรี จำนวนผู้เข้าชม 58,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักเล่าเรื่องชาย 1 คน บรรยายให้เสียงโดยไม่ปรากฏตัว ระหว่างการเล่าเรื่องมีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์

ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

11. **เรื่องวังนารายณ์ลพบุรี** เป็นเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด เป็นเรื่องเล่าเกร็ดประวัติศาสตร์การสร้างพระราชวัง ที่เกี่ยวเนื่องกับพระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชช่วงประสูติ และช่วงทรงมีความสัมพันธ์กับหญิงหลายคน ผสมผสานกับหลักฐานประวัติศาสตร์ส่วนหนึ่ง จินตนาการสร้างเรื่องราวให้เชื่อมโยงพระราชประวัติ ความเป็นมาของพระราชโอรส พระราชธิดา ที่ข้อมูลทางประวัติศาสตร์มีได้กล่าวถึง จำนวนผู้เข้าชม 46,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักแสดงเรื่อง 1 คน บรรยายให้เสียง ไม่ปรากฏตัวระหว่างการเล่าเรื่อง มีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ และชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

12. **เรื่องพระนารายณ์** เป็นเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด เป็นตำนานพระราชประวัติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ที่มีอภินิหารปาฏิหาริย์แสดงถึงพระบารมีของพระองค์ ยิ่งใหญ่ดุจเทพเจ้าตามความเชื่อของตำนานเทพอินเดีย จำนวนผู้เข้าชม 28,000 ครั้ง รูปแบบและอุปกรณ์ประกอบในการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านลพบุรี โดยใช้นักแสดงเรื่อง 1 คน บรรยายให้เสียง ไม่ปรากฏตัวระหว่างการเล่าเรื่อง มีตัวอักษรประกอบคำบรรยาย นิทานเรื่องนี้สะท้อนโลกทัศน์คนในสังคม 2 ประเด็น ได้แก่ โลกทัศน์ด้านวิถีชีวิตเกี่ยวกับวีรบุรุษ ชื่อนามเมือง และโลกทัศน์ด้านความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ

2. **วิธีการนำเสนอนิทานพื้นบ้านยุค 4.0** กระบวนการส่งผ่านเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรี ในยุค 4.0 มีกระบวนการส่งผ่านเนื้อหาโดยผู้เล่าเรื่องส่งสารผ่านไปยังผู้ฟัง คล้ายกับการส่งผ่านข้อมูลนิทานพื้นบ้านแบบมุขปาฐะ แตกต่างเพียงรูปแบบที่สะดวกสบายมากขึ้น จากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีของระบบสื่อสารในยุค 4.0 ทำให้การส่งผ่านข้อมูลทำได้ง่าย สะดวก ยอดผู้รับสารเข้าถึงข้อมูลนิทานพื้นบ้านลพบุรีในระบบยูทูป จึงเพิ่มจำนวนสูงมากในเวลาสั้น เนื่องจากการแชร์ข้อมูลส่งต่อไปเป็นเครือข่ายจาก 1 คนเป็น 100 คน ฯลฯ ภายในช่วงเวลาสั้นๆ เช่น เรื่องพระราชประวัติสมเด็จพระนารายณ์มหาราชและเรื่องธรณีสูบที่ลพบุรี ใช้นักแสดงเรื่อง 1 คน มีผู้ชมเกิน 100,000 ครั้งในเวลา 7 วัน เป็นต้น

จากการสังเกตข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริโภคสื่อบันเทิงของประชาชนทางยูทูป จากนิทานพื้นบ้านลพบุรีที่มียอดเข้าชมตั้งแต่ 25,000 ครั้งขึ้นไป คัดเลือกมาจำนวน 12 เรื่อง ประกอบด้วย

1. เรื่องไทยเที่ยวไทย ตอนพาเที่ยวลพบุรี ลิงศาลพระกาฬ (ยอดผู้เข้าชม 482,000 ครั้ง)
2. นิทานเล่าเรื่องพระร่วงเมืองละโว้ (ยอดผู้เข้าชม 154,000 ครั้ง)
3. เรื่องเขาสมอคอน (ยอดผู้เข้าชม 123,000 ครั้ง)
4. เรื่องกระจกหกด้านตอนลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 61,000 ครั้ง)
5. เรื่องเปิดปม : ลิงลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 45,000 ครั้ง)
6. เรื่องทุ่งพรหมศาสตร์ (ยอดผู้เข้าชม 37,000 ครั้ง)
7. เรื่องพระราชประวัติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (ยอดผู้เข้าชม 882,000 ครั้ง)

8. เรื่องธรรณีสืบที่ลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 328,368 ครั้ง)
9. เรื่องวังนารายณ์ลพบุรีสมัยนั้นยิ่งใหญ่เพียงใด (ยอดผู้เข้าชม 115,901 ครั้ง)
10. เรื่องเพลงสมเด็จพระนารายณ์ฯ (ยอดผู้เข้าชม 58,000 ครั้ง)
11. เรื่องวังนารายณ์ ลพบุรี (ยอดผู้เข้าชม 46,000 ครั้ง)
12. เรื่องพระนารายณ์ (ยอดผู้เข้าชม 28,000 ครั้ง)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การอภิปรายผลได้ว่า แม้กาลเวลาจะเปลี่ยนผ่านเข้ามาถึงยุค 4.0 ทำให้ประชาชนเข้าถึงนิทานพื้นบ้านลพบุรี ได้รวดเร็วและง่ายดาย ผู้ชมสามารถกระจายข่าวแชร์ข้อมูลสู่กลุ่มเพื่อนผู้มีความสนใจใกล้เคียงกัน คล้ายกันได้สะดวก ทำให้ผู้ชมเข้าถึงแหล่งข้อมูลนิทานพื้นบ้านลพบุรีได้สะดวกขึ้นกว่าเดิม จึงมียอดผู้ชมสูงมากขึ้น สวนทางกับความวิตกกังวลที่เคยมีกันมาว่าเมื่อเข้าสู่ยุค 4.0 วัฒนธรรมดั้งเดิมอาจสูญหายไปกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยี

อภิปรายผลการวิจัย

1. โลกทัศน์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านลพบุรี จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลนิทานพื้นบ้านลพบุรีทั้งหมด 56 เรื่อง พบว่า เนื้อหานิทานสะท้อนโลกทัศน์ 4 ด้าน กล่าวคือ นิทานพื้นบ้านลพบุรีจำนวน 56 เรื่อง สะท้อนโลกทัศน์ด้านความเชื่อและด้านวิถีชีวิต นิทานพื้นบ้านลพบุรีจำนวน 5 เรื่อง สะท้อนโลกทัศน์ด้านแนวคิดคติสอนใจ และนิทานพื้นบ้านลพบุรีจำนวน 3 เรื่อง สะท้อนโลกทัศน์ด้านประเพณี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จรัส จ๊ะสมัน (2534) พบว่า นิทานมีภาพสะท้อนทางสังคมหลายด้านปรากฏอยู่ ได้แก่ ความเป็นมาของกลุ่มชน การศึกษา คมนาคม ศาสนาความเชื่อ และประเพณี และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฉันทนา เย็นนาน (2539) ศึกษาวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านภาคกลาง 22 จังหวัด จากเอกสารที่มีผู้รวบรวมไว้ 186 เรื่อง พบว่า คุณธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านภาคกลาง 2 ลักษณะ คือ คุณธรรมที่มุ่งสร้างคุณดีให้เกิดขึ้นเฉพาะตน ได้แก่ เมตตา กรุณา, กตัญญู, ขยัน, ประหยัด เป็นต้น และคุณธรรมต่อสังคม ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย วัฒนธรรม ความสามัคคี ความเสียสละ ความเอื้อเฟื้อ ความกล้าหาญ ความมีระเบียบวินัย การให้อภัย เป็นต้น

น่าสังเกตว่าเนื้อหานิทานพื้นบ้านลพบุรีมีเอกลักษณ์โดดเด่น คือ เป็นนิทานพื้นบ้านประเภทนิทานปรัมปรา และประเภทตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด กล่าวคือ ลักษณะเนื้อหานิทานปรัมปรา เป็นนิทานเรื่องยาว เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานเก่าแก่ ที่สมมติขึ้นว่าเกิดขึ้นที่ใดที่หนึ่ง มักมีโครงเรื่องซับซ้อน ทำให้ผู้ฟังสนุกตื่นเต้นและจินตนาการตามไปด้วย บางเรื่องอาจเป็นเรื่องที่ผิดไปจากธรรมดาเหนือธรรมชาติ เช่น ตัวละครไม่ใช่คนธรรมดา แต่มีคุณสมบัติพิเศษทำให้ศัตรูพ่ายแพ้โดยง่าย เป็นต้น ส่วนลักษณะเนื้อหาตำนานนิทานเบ็ดเตล็ด เป็น นิทานที่กล่าวถึงตำนาน เรื่องเล่าเกร็ดประวัติศาสตร์หรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นอกเหนือจากที่บันทึกข้อมูลไว้ในประวัติศาสตร์ ตัวละครในนิทานเป็นวีรบุรุษในตำนานที่คนรู้จักดี เช่น พระราม หนุมาน ท้าวทศกนก ท้าวโคตรตะบอง พระยาแกรก สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นต้น นำมาผูกเรื่องเล่าเป็นนิทานสั้นๆ ให้เชื่อมโยงกับนามเมืองลพบุรี โดยมีเหตุการณ์ต่างๆ ที่อธิบายเรื่องราวในอดีต ดำเนินเรื่องในลักษณะเทพนิยายจินตนาการสร้างอรรถรสความสนุกสนาน แต่แฝงความรู้ด้านประเพณี คติความเชื่อ ที่ผู้เล่าเห็นว่ามีประโยชน์แก่

ผู้ฟังนิทาน สอดคล้องกับความคิดเห็นจากผลการวิจัยของยุพดี จรรย์ยานนท์ (2522) ที่กล่าวว่า วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ปรากฏในนิทานส่วนใหญ่ เป็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อ และค่านิยมทางสังคม นอกจากนี้ยังแสดงถึงสภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น วัฒนธรรมค่านิยมทางสังคม ยกตัวอย่างเช่น ความรู้ สติปัญญา สนุกสนานขบขัน มีทรัพยากรมีอำนาจ ชื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร เมตตากรุณา กตัญญูกตเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พอใจในสิ่งที่มีอยู่ เคารพผู้อาวุโส สามัคคี ศาสนา และความเชื่อ เป็นต้น จุดมุ่งหมายสำคัญของนิทานพื้นบ้าน คือ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แก่ผู้ฟังที่เป็นเด็กเป็นสำคัญ เนื้อเรื่องจึงสอดแทรกสิ่งเหนือธรรมชาติ ภูตผีปิศาจ อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ เช่นเดียวกันกับเนื้อหานิทานพื้นบ้านลพบุรี สอดคล้องกับความเห็นของธำรง กาญจนธานี (2527) ที่กล่าวไว้ว่า เนื้อหานิทานพื้นบ้านสะท้อนความเชื่อของคนในสังคม ได้แก่ กฎแห่งกรรม ผีसाทเวตดา ไสยศาสตร์ โหราศาสตร์ ทำนายความฝัน การศึกษา การเลือกคู่ครอง ประเพณีแต่งงาน เป็นต้น

ผู้เล่านิทานมีความสำคัญสูงมากต่อการสืบทอดมรดกวัฒนธรรม เนื่องจากผู้เล่านิทานเป็นสมาชิกของสังคม แม้เนื้อหานิทานจะเป็นเรื่องในจินตนาการ แต่ในเมื่อผู้เล่าเป็นสมาชิกในสังคมย่อมจะต้องสะท้อนลักษณะสังคม วิถีชีวิต ทศนคติ และความคิดเห็นของคนในสังคมลงไปในเรื่องนิทานที่เล่าไม่มากนักน้อย พระครูประภัสร์สุตคุณใช้วิธีการเล่านิทาน ทำให้เด็กเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน และมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นโดยไม่รู้ตัว หลังจากนั้นได้บันทึกเรื่องราวนิทานเป็นลายลักษณ์อักษร พิมพ์เป็นหนังสือแจกในโอกาสต่างๆ เพื่อช่วยรักษาและสืบทอดให้คงอยู่ต่อไป ในขณะที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลง จากความเจริญอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยี อาจทำให้วัฒนธรรมต่างชาติ เข้ามากลืนกินวิถีชีวิตในท้องถิ่นให้สูญสลายเปลี่ยนไป การรักษาสืบสานนิทานพื้นบ้านลพบุรี จึงเท่ากับการรักษาวิถีชีวิตไทย สอดคล้องกับแนวคิดของประคอง นิมนานเหมินทร์ (2545) ที่ระบุไว้ว่า สังคมทุกแห่งจะต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงทางสังคมย่อมมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของนิทานเช่นกัน เมื่อการติดต่อกับต่างชาติได้สะดวกมากขึ้นเพียงใด นิทานต่างชาติต่างภาษาก็มีโอกาสมายแพร่เข้ามาให้คนในสังคมรับรู้ นิทานพื้นบ้านไทยจึงเป็นข้อมูลร่องรอยหลักฐานสำคัญที่นำไปใช้เทียบเคียง ศึกษาลักษณะสังคมและวิถีชีวิตคนไทยได้เป็นอย่างดี

ท่ามกลางความเจริญของโลก ประเทศไทยได้ประกาศนโยบายไทยแลนด์ยุค 4.0 เพื่อสร้างโอกาสทางสังคมให้คนไทยอย่างเท่าเทียม ด้วยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการด้วยอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง เตรียมความพร้อมให้ประชาชนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์การประกอบอาชีพ โลกทัศน์ในเนื้อหานิทานพื้นบ้านลพบุรี มีความสำคัญอย่างสูงในการพัฒนาทักษะชีวิตเด็กไทยให้ดำรงอยู่ในสังคมด้วยความมั่นคงทางด้านจิตใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ (Bettelheim, B. 1977) ที่กล่าวว่า นิทานพื้นบ้านมีวิวัฒนาการเพื่อสนองความต้องการด้านจิตใจ ที่มีอยู่ในวัฒนธรรมทุกแห่ง แม้จะอยู่คนละมุมโลก แต่นิทานทุกเรื่องจะมีแก่นของเรื่องคล้ายกันอย่างน่าพิศวง นิทานดำเนินเรื่อง สอดคล้องกับความคิดของเด็ก ที่ได้รับประสบการณ์บางส่วนจากการใช้ชีวิตประจำวัน เด็กจะรู้สึกว่าได้รับการปลอบใจจากนิทานมากกว่าคำปลอบประโลมใจ หรือเหตุผลของผู้ใหญ่ นิทานโดยทั่วไป จะให้คำตอบเรื่องศีลธรรม จริยธรรม จาริต ประเพณี เนื่องจากนิทานพื้นบ้านเป็นสิ่งที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมและมีพัฒนาการต่อเนื่องมาตลอดทุกยุคสมัย เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์

ซึ่งสอดคล้องกับ Oring, E. Ed (1986: 134) และ Tatar, M. (1987: 31-35) ที่กล่าวว่า ผู้เล่านิทาน คือ ผู้สร้างสรรค์จินตนาการอันกว้างไกลโดยใช้ภูมิปัญญา มาตอบสนองความต้องการของผู้ฟัง ทั้ง เด็กและผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในโลกของเด็ก ซึ่งต้องการความบันเทิงมากกว่าความเป็นจริง เด็กทุกคน ต้องการฟังนิทานเพื่อตอบสนองความต้องการทางใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องจริงหรือไม่ก็ตาม เรื่องเล่า นิทานพื้นบ้านไม่ได้เป็นสมบัติของเด็กๆ อย่างที่คนส่วนใหญ่เข้าใจ แม้ในวัยเด็กเราจะได้รับความบันเทิง จากการอ่านการฟังนิทาน หรือเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะอ่านหนังสือ เล่านิทานให้เด็กฟัง จนทำให้คิด ไปว่านิทานพื้นบ้านเหมาะสมกับเด็กเท่านั้น จากการศึกษาวิจัยอย่างจริงจัง ทำให้นักวิชาการทั่วไป ต่างยอมรับว่าการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านเป็นกิจกรรมของผู้ใหญ่ มากกว่ากิจกรรมของเด็ก แม้เด็กจะมี ส่วนร่วมในการฟังก็ตาม มีเรื่องเล่าหลายเรื่องที่ถูกผู้เล่าเลือกที่จะไม่เล่าให้เด็กฟัง เพราะไม่ เหมาะสมกับเด็กหรือเป็นเรื่องที่เด็กยังไม่ควรรู้ เรื่องเล่านิทานพื้นบ้านจึงไม่ใช่เป็นสมบัติของเด็ก เท่านั้นแต่เป็นวรรณกรรมที่เป็นสมบัติของมนุษยชาติ

เนื้อเรื่องของนิทานพื้นบ้านลพบุรี มีหลากหลายวรรณกรรมกล่าวคือ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการ ผจญภัย ความรัก ความโกรธเกลียด ริษยา อาฆาต ตลกขบขัน หรือเรื่องแปลกประหลาดผิดปกติ ธรรมดา ลักษณะของตัวละครมีแตกต่างกันไป กล่าวคือ เป็นคน ยักษ์ ชายหนุ่ม หญิงสาว เจ้าชาย อมมนุษย์ เทวดา นางฟ้า แต่ให้ความรู้สึกรู้สีกกับคติพฤติกรรมเหมือนคนทั่วไป มีเนื้อหาแนวเทนิยาย คล้ายกับเนื้อหานิทานพื้นบ้านในท้องถิ่นต่างๆ ทั่วไป

คุณค่านิทานพื้นบ้านลพบุรีช่วยสะท้อน วิถีชีวิตประชาชนในสังคม ลักษณะสังคม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม ซึ่งแฝงอยู่ในนิทาน เมื่อผู้ฟังวิเคราะห์ตาม จะเกิดความเข้าใจสภาพวิถีชีวิตของคน ในท้องถิ่นได้จากเนื้อหาของนิทาน สอดคล้องกับความเห็นของวิเชียร เกษประทุม (2548) ที่ได้กล่าว ไว้ว่า นิทานแต่ละท้องถิ่นส่วนใหญ่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกัน เมื่อนิทานไปอยู่ท้องถิ่นใดจะปรับเนื้อเรื่อง ให้เข้ากับท้องถิ่นนั้น รายละเอียดอาจแตกต่างกัน ตามสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมความเชื่อของแต่ละ ท้องถิ่น คุณค่าของนิทานพื้นบ้านจึงเปรียบเสมือนกระจกเงาบานใหญ่ ช่วยส่องตัวบุคคลและสภาพ สังคมที่ปรากฏในนิทานนั้น และสอดคล้องกับชนิษฐา จิตชินะกุล (2545) อธิบายว่า คติชาวบ้านเป็น กระจกส่องให้เห็นวัฒนธรรม โลกทัศน์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน จะช่วยอธิบาย รายละเอียดวิถีชีวิตชุมชน ในด้านต่างๆ อาทิ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ทศนคติ เป็นต้น เนื่องจากคติชาวบ้านคือวิถีชีวิตและจิตใจของชาวบ้าน นิทานพื้นบ้านช่วยให้รู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน อดีต รู้จักประเพณีที่อาจสูญหายไปแล้วในปัจจุบัน แม้อาจจะไม่มากนัก แต่ก็เพียงพอต่อการล่วงรู้ ลักษณะเด่นของวัฒนธรรมบางเรื่อง ที่ไม่สามารถค้นพบได้โดยใช้วิธีศึกษาแบบอื่น โดยเฉพาะที่เป็น สารสำคัญของวัฒนธรรม เช่น ทศนคติ ค่านิยม ความคิดของชาวบ้าน

นิทานพื้นบ้านถือเป็นหลักฐานสำคัญสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของประชาชนในแต่ละช่วงสมัย ได้เป็นอย่างดี เพราะนิทานพื้นบ้านคือแหล่งรวมวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ความเชื่อของบุคคลในสังคม แสดงให้เห็นถึง ขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ แทรกไว้ในเนื้อเรื่อง ช่วยสะท้อนภาพ ชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชนต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่าตั้งแต่อดีตกาลนิทานพื้นบ้านมีความสำคัญต่อคนในสังคมตลอดมา เมื่อสังคมไทยก้าวเข้าสู่ยุค 4.0 คนก็ยังสนใจเรื่องราวนิทานพื้นบ้าน เนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอนิทานพื้นบ้านมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมแต่ละท้องถิ่นแต่ละยุคสมัย นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องราวที่บุคคลในท้องถิ่นแต่งขึ้นและเล่าต่อกันมา โดยสอดแทรกคุณธรรม ความเชื่อ ค่านิยม และโลกทัศน์ของคนในท้องถิ่น เพื่อสั่งสอนคนให้เป็นคนดี แต่เดิมนิทานพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมแบบมุขปาฐะต่อมาได้บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ปัจจุบันเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 นักวิชาการด้านวัฒนธรรมยังคงมีความเห็นว่า นิทานพื้นบ้านจะยังคงมีความสำคัญในฐานะมรดกทางวัฒนธรรม ที่ถ่ายทอดวิถีชีวิตคนในแต่ละท้องถิ่น ผ่านเนื้อหาและตัวละครในนิทาน

2. รูปแบบวิธีการนำเสนอเนื้อหา นิทานพื้นบ้านยุค 4.0 จากตัวอย่างนิทานพื้นบ้านยุค 4.0 ที่คัดเลือกมา 12 เรื่อง พบว่าทุกเรื่องยังคงขึ้นอยู่กับผู้เล่าเรื่องเป็นสำคัญ สรุปกระบวนการนำเสนอ นิทานพื้นบ้านยุค 4.0 ประกอบด้วย ใช้คนเล่าเรื่อง 12 เรื่อง, ภาพนิ่ง คำบรรยายประกอบเรื่องและเพลงประกอบ 8 เรื่อง, ภาพเคลื่อนไหว 3 เรื่อง, ภาพเคลื่อนไหว 3 เรื่อง, ภาพเคลื่อนไหว 4 เรื่อง, การ์ตูน 2 เรื่อง, สารคดี 1 เรื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของประคอง นิมมานเหมินท์ (2543 : 38-45) ที่กล่าวว่า “ผู้เล่านิทาน” สำคัญที่สุด มีผลทำให้เนื้อเรื่องของนิทานเปลี่ยนแปลงไปมากที่สุด เนื้อหานิทานที่แพร่กระจายไปตามถิ่นต่างๆ มีความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากตัวผู้เล่าเรื่อง

อย่างไรก็ตามเมื่อสังคมไทยก้าวเข้าสู่ยุค 4.0 คนไทยก็ยังสนใจฟังเรื่องราวนิทานพื้นบ้าน เนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอ นิทานพื้นบ้าน มีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมแต่ละท้องถิ่นแต่ละยุคสมัย ผู้เล่านิทานก็ยังคงความสำคัญ ในการดึงดูดความสนใจจากผู้ฟัง เพราะนิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องราวที่บุคคลในท้องถิ่นแต่งขึ้นและเล่าต่อกันมา โดยสอดแทรกคุณธรรม ความเชื่อ ค่านิยม และโลกทัศน์ของท้องถิ่นเพื่อสั่งสอนคนให้เป็นคนดี

โลกไทยแลนด์ยุค 4.0 ทำให้ประชาชนเข้าถึงเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีได้รวดเร็ว แลแชร์ข้อมูลส่งต่อกลุ่มเพื่อนได้ง่าย สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านลพบุรีได้สะดวกขึ้นกว่าเดิม จึงมียอดผู้ชมสูงมากขึ้น สวนทางกับความวิตกกังวลของคนทั่วไป ที่เคยคาดการณ์กันว่าเมื่อเข้าสู่ยุค 4.0 วัฒนธรรมดั้งเดิมอาจถูกสูญเสียไป ตามความเจริญทางด้านเทคโนโลยี

เรื่องเล่านิทานพื้นบ้านยังคงกระบวนการส่งผ่านเรื่องเล่าในยุค 4.0 เช่นเดียวกับมุขปาฐะ ให้ความสำคัญแก่ผู้เล่าเรื่องดังที่เคยมีความสำคัญมาตั้งแต่ครั้งใช้วิธีการถ่ายทอดเรื่องราวแบบมุขปาฐะ สอดคล้องกับแนวคิดของ Oring, E. Ed (1986: 134) ที่กล่าวว่า ผู้เล่านิทานคือ ผู้สร้างสรรค์จินตนาการอันกว้างไกลโดยใช้ภูมิปัญญา มาตอบสนองความต้องการของผู้ฟัง ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในโลกของเด็ก ซึ่งต้องการความบันเทิงมากกว่าความเป็นจริง เด็กทุกคนต้องการฟังนิทานเพื่อตอบสนองความต้องการทางใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องจริงหรือไม่ก็ตาม เรื่องเล่านิทานพื้นบ้านไม่ได้เป็นสมบัติของเด็กๆ อย่างที่คนส่วนใหญ่เข้าใจ แม้ในวัยเด็กเราจะได้ความบันเทิงจากการอ่านการฟังนิทาน หรือเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะอ่านหนังสือ/เล่านิทานให้เด็กฟัง จนทำให้คิดไปว่านิทานพื้นบ้านเหมาะสมกับเด็กเท่านั้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ Tatar, M. (1987: 31-35)

แต่จากการศึกษาวิจัยอย่างจริงจัง ทำให้นักวิชาการต่างยอมรับว่าการเล่าเรื่องนิทานพื้นบ้านเป็นกิจกรรมของผู้ใหญ่มากกว่าเด็ก แม้เด็กจะมีส่วนร่วมในการฟังก็ตาม มีเรื่องเล่าหลายเรื่องที่มีผู้เล่า

นิทานเลือกที่จะไม่เล่าให้เด็กฟัง เพราะไม่เหมาะสมกับเด็กหรือเป็นเรื่องที่เด็กยังไม่ควรรู้ เรื่องเล่า นิทานพื้นบ้านจึงไม่ใช่เป็นสมบัติของเด็กเท่านั้นแต่เป็นวรรณกรรมที่เป็นสมบัติของมนุษยชาติ และ สอดคล้องกับแนวคิดของ Bettelheim,B.(1977: 177) ที่กล่าวว่านิทานพื้นบ้านหลายประเภทมี วิวัฒนาการขึ้นมาเพื่อพบกับความต้องการทางด้านจิตใจ ที่ฝังอยู่ในรากฐานวัฒนธรรมทุกแห่ง แม้จะ อยู่คนละมุมโลก แต่นิทานทุกเรื่องจะมีแก่นของเรื่องคล้ายๆ กันอย่างน่าพิศวง นิทานจะมีการดำเนิน เรื่องสอดคล้องลงรอยกับความคิดของเด็กที่ได้รับประสบการณ์บางส่วนจากการใช้ชีวิตประจำวัน เด็กจะรู้สึกว่าได้รับการปลอบใจจากนิทานมากกว่าคำปลอบประโลมใจหรือเหตุผลของผู้ใหญ่ นิทาน โดยทั่วไปจะให้คำตอบในเรื่อง ศีลธรรม-จริยธรรม-จารีตประเพณี เนื่องจากนิทานพื้นบ้านเป็นสิ่งที่ ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมและมีพัฒนาการต่อเนื่องมาตลอดทุกยุคสมัยเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์

สรุปว่าความเปลี่ยนแปลงในโลก จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยียุค 4.0 ในตอนแรกต่าง วิตกว่าจะทำให้ผู้คนละทิ้งวัฒนธรรมดั้งเดิม หันเหมาให้ความสนใจกับวัฒนธรรมยุคใหม่ที่ไหลบ่ามา พร้อมกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยี แต่ในความเป็นจริงแล้วเทคโนโลยียุค 4.0 กลับมีประโยชน์ แก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลนิทานพื้นบ้านได้ง่ายกว่าเดิม แล้วยังมีวัฒนธรรมส่งต่อเผยแพร่แก่ เพื่อนและผู้สนใจได้สะดวกรวดเร็วกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การวิจัยครั้งต่อไป เป็นการศึกษา นิทานพื้นบ้านระหว่างชาติ ในอาเซียน เช่น เวียดนาม ลาว เขมร อินโดนีเซีย เป็นต้น
2. เทคโนโลยียุค 4.0 มีส่วนช่วยในการเผยแพร่ส่งต่อข้อมูลได้สะดวก ความก้าวหน้าทางด้าน เทคโนโลยี ไม่ได้รูปแบบและเนื้อหาหลักของนิทานพื้นบ้านเสียหาย แต่ช่วยส่งเสริมให้คนเข้าถึงข้อมูล ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นกว่าเดิม
3. มีข้อควรระวังในด้านมิติของเทพนิยายในเรื่องเล่า นิทานพื้นบ้าน ซึ่งเป็นเรื่องน่าวิตกเพราะ ในยุค 4.0 เด็กสามารถเข้าถึงผู้เล่าเรื่องและนิทานทุกเรื่องได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีผู้ใหญ่ช่วยกลั่นกรอง ข้อมูล ในขณะที่สมัยมุขปาฐะ ผู้เล่าเรื่องสามารถกลั่นกรองให้เหมาะสมกับผู้ฟังที่เป็นเด็กได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กึ่งแก้ว อัดถากร, (2539). คติชนวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
 -----, (2551). อมตธรรมนำโลก. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินท์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
 กัจจกร หลุยยะพงศ์ (2556) ภาพยนตร์กับการประกอบสร้าง ผู้คน ประวัติศาสตร์และชาติ.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 ขวัญชนก นัยเจริญ. (2557) การวิเคราะห์ภาพสะท้อนค่านิยมของไทยจากนิทานพื้นบ้าน.
 กรุงเทพฯ : กองทุนสนับสนุนงานวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
 ตรีศิลป์ บุญขจร, (2549). ด้วยแสงแห่งวรรณคดีเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 ทศนีย์ ทานตะวนิช. (2522). คติชาวบ้าน. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน.
 ธวัช ปุณโณทก, (2525). วรรณกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ .
 ประคอง นิมมานเหมินทร์, (2543). นิทานพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
 ราชบัณฑิตยสถาน, (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์
 พับลิเคชันส์.
 วิเชียร เกษประทุม, (2548). นิทานพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
 วิเชียร ณ นคร, (2531). การศึกษานิทานพื้นบ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช :
 ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช.
 ศักดิ์ศรี แยมันดดา, (2547) วัฒนธรรมข้าวของชนชาติไทย : ภาพสะท้อนจากตำนาน นิทาน
 เพลง. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 ศิราพร ณ ถลาง, (2545) การตนิยาย. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
 สุกัญญา ภัทรราชย์, (2539). วรรณคดีท้องถิ่นพิจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
 เอื้อมพร จรนามล. (2556) ฟ็อนไทยทรงดำ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Bettelheim, B. (1977). The uses of enchantment. New York: Vintage Book.
 Oring, E. (Ed). (1986). Folk groups and folklore genres. Logan, Utah: Utah State
 University Press.
 Tatar, M. (1987). The hard fact of the Grimms' fairy tales. Princeton, NJ: Princeton
 University Press.

ระบบอินเทอร์เน็ต

- นโยบายไทยแลนด์ 4.0 www.blogone.com (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

นิทานพื้นบ้าน <https://bkkseek.com/catagory/tale/folk-tale> (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

นิทานพื้นบ้าน thaitopics.blogspot.com>blog-post_5593 (สืบค้นเมื่อ 31 พ.ค.62)

นโยบายไทยแลนด์ 4.0 Nipa Technology Co,Ltd., 2560 thaitopics.blogspot.com>blog-post_5593 (สืบค้นเมื่อ 31 พ.ค.62)

ลิงศาลพระกาฬ <https://youtube.com/xUPhGCwPZVY> (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

พระร่วงเมืองละโว้ <https://youtube.com/N3K1OuFTJ> (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

เขาสมอคอน <https://youtube.com/60cy7vGEnll> (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

ตำนานลพบุรี <https://youtube.com/rzYPRh-Cfmk> (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

เปิดปมลิลลพบุรี <https://youtube.com/mR9SQYoe2SA> (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

ทุ่งพรหมาสตร <https://youtube.com/LMdTo3CjLrY> (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

พระนารายณ์มหาราช <https://youtube.com/ccdbBCz-TgE> (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

ธรณีสูบลพบุรี (<https://youtube.com/By0rezGj0fcCz-TgE>) (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

วังนารายณ์ลพบุรี <https://youtube.com/aHEfhahbNk8> (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

เพลงสมเด็จพระนารายณ์ฯ <https://youtube.com/1qv9jPRoPM> (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

วังนารายณ์ <https://youtube.com/hJ2UoaragYk> (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

พระนารายณ์ <https://youtube.com/9SurVrsviA> (สืบค้นเมื่อ 3 พ.ค.62)

ประวัติและผลงานวิชาการ (Curriculum vitae)

ชื่อหัวหน้าโครงการ นายดิเรก ทรงกัลยาณวัตร Mr. DEREK SONGKALAYANAWAT
การศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523
สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ ประวัติศาสตร์และวรรณคดีไทย
ที่ทำงาน สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี ถนนรามเดโช อำเภอเมือง
จังหวัดลพบุรี 15000
โทรศัพท์มือถือ 08 9542 8311 Email : dereks440@gmail.com

ประสบการณ์ด้านการวิจัย

- 2535 งานวิจัยสร้างสรรค์ เรื่อง ระบายลพบุรี
- 2545 งานวิจัย เรื่อง นาฏศิลป์สัญจรสอนคุณธรรมนำเยาวชนพันวิฤทธิพิลิกสู่ความเป็นไทย
- 2548 งานวิจัย เรื่อง พระนางจามเทวี
- 2551 งานวิจัยปฏิบัติการ เรื่อง ธรรมสังคีต
- 2553 งานวิจัย เรื่อง พลเมืองดีงามตามพ่อสอน
- 2554 งานวิจัย เรื่อง การสร้างสรรค์ชุดการแสดงโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
- 2555 งานวิจัย เรื่อง คีตนาฏยธรรมอศวโฆษ
- 2556 งานวิจัย เรื่อง ศิลปะลพบุรีที่มีอิทธิพลต่อดนตรีนาฏศิลป์ไทย
- 2558 บทความวิจัย เรื่อง The Influence of Lopburi Arts on Thai Music and Dance
นำเสนอในงานประชุมวิชาการนานาชาติ SIBR-RDINRRU Osaka International Conference
2015 “Interdisciplinary Knowledge Management : Past Experience and Future
Agenda” 1-4 July 2015 ที่เมืองโอซากา ประเทศญี่ปุ่น 2-3 กรกฎาคม 2558
- 2558 งานวิจัย เรื่อง การผสมผสานวัฒนธรรมทวารวดีกรณีศึกษาจากกระบวนการสร้างสรรค์
ระบายลพบุรี
- 2559 บทความวิจัย เรื่อง The Essence of Dvaravati and Modern Mon Cultures on the
Creation of “Lavapura Dance” นำเสนอในงานประชุมวิชาการนานาชาติ Osaka International
Conference 2016 “Conference on Interdisciplinary Business and Economics
Research” July,6-7 2016 Osaka Japan ที่เมืองโอซากา ประเทศญี่ปุ่น 6-7 กรกฎาคม 2559

-2559 งานวิจัย เรื่อง เครื่องแต่งกายศิลปะสมัยลพบุรีที่ใช้ในชุดการแสดงของไทย

-2560 บทความวิจัย เรื่อง Applying Interdisciplinary Approach to Lavapura Dance Performanceในงานประชุมวิชาการระดับนานาชาติ “Sydney International Conference on Interdisciplinary Business and Economics Research” 15-16 April 2017 ที่เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ได้รางวัลงานวิจัยดีเด่น The Best Research Award in the 4th Sydney International Conference 2017

-2560 งานวิจัย เรื่อง การสร้างสรรค์ละครเพลง เรื่อง พุทธจรีต

-2560 บทความวิชาการ เรื่อง The Theater in Digital Era ในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ China-Asian (Nanning) Theatre Week,2017. ได้รับรางวัลงานวิจัยยอดเยี่ยม The Hibiscus Award of Outstanding Dissertation Award in 2017 China-Asian (Nanning) Theatre Week, hosted by Nanning Municipal’s Government and Guangxi Zhuang Autonomous Region Department of Culture, September 11,2017.

-2561 งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เรื่อง การใช้โครงงานประวัติศาสตร์พัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี

-2561 บทความวิชาการ เรื่อง Folktale in Digital Era นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติที่เมืองกู่หยาง มณฑลกุ้ยโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน hosted by Guiyang University and Musicology Society, July25-27th 2018. Guizhow Province China

-2562 งานวิจัย เรื่อง นิทานพื้นบ้านยุค 4.0 : โลกทัศน์ในนิทานพื้นบ้านประจำเมืองลพบุรี

รางวัลที่ได้รับ

-2560 งานวิจัย เรื่อง “Applying Interdisciplinary Approach to Lavapura Dance Performance”ได้รางวัลงานวิจัยดีเด่น The Best Research Award in the 4th Sydney International Conference 15-16 April 2017 ที่เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย

-2560 บทความวิชาการ เรื่อง “The Theater in Digital Era” ในการประชุมวิชาการนานาชาติ China-Asian (Nanning) Theatre Week,2017 ที่เมืองหนานหนิง เขตปกครองพิเศษกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้รับรางวัลงานวิจัยยอดเยี่ยม The Hibiscus Award of Outstanding Dissertation Award in 2017, China-Asian (Nanning) Theatre Week,2017. September 11,2017.